

STRÄNGNÄS DOMKYRKA
MEDELTIDENS BYGGNADSHISTORIA

AV

ERIK BOHRN, SIGURD CURMAN
OCH ARMIN TUULSE

TEXT

SVERIGES KYRKOR

KONSTHISTORISKT INVENTARIUM
PÅ UPPDR. AV K. VITT. HIST. O. ANT. AKAD.
UTGIVET AV SIGURD CURMAN
OCH ARMIN TUULSE

SÖDERMANLAND

BAND I HÄFTE 1.
STRÅNGNÄS DOMKYRKA
MEDELTIDA BYGGNADS-
HISTORIA

TEXT

PLANSCHER
TILL
STRÄNGNÄS DOMKYRKA
MEDELTIDA BYGGNADSHISTORIA

STRÄNGNÄS DOMKYRKA

I

KYRKANS MEDELTIDA BYGGNADSHISTORIA

AV

ERIK BOHRN, SIGURD CURMAN
OCH ARMIN TUULSE

PLANSCHER

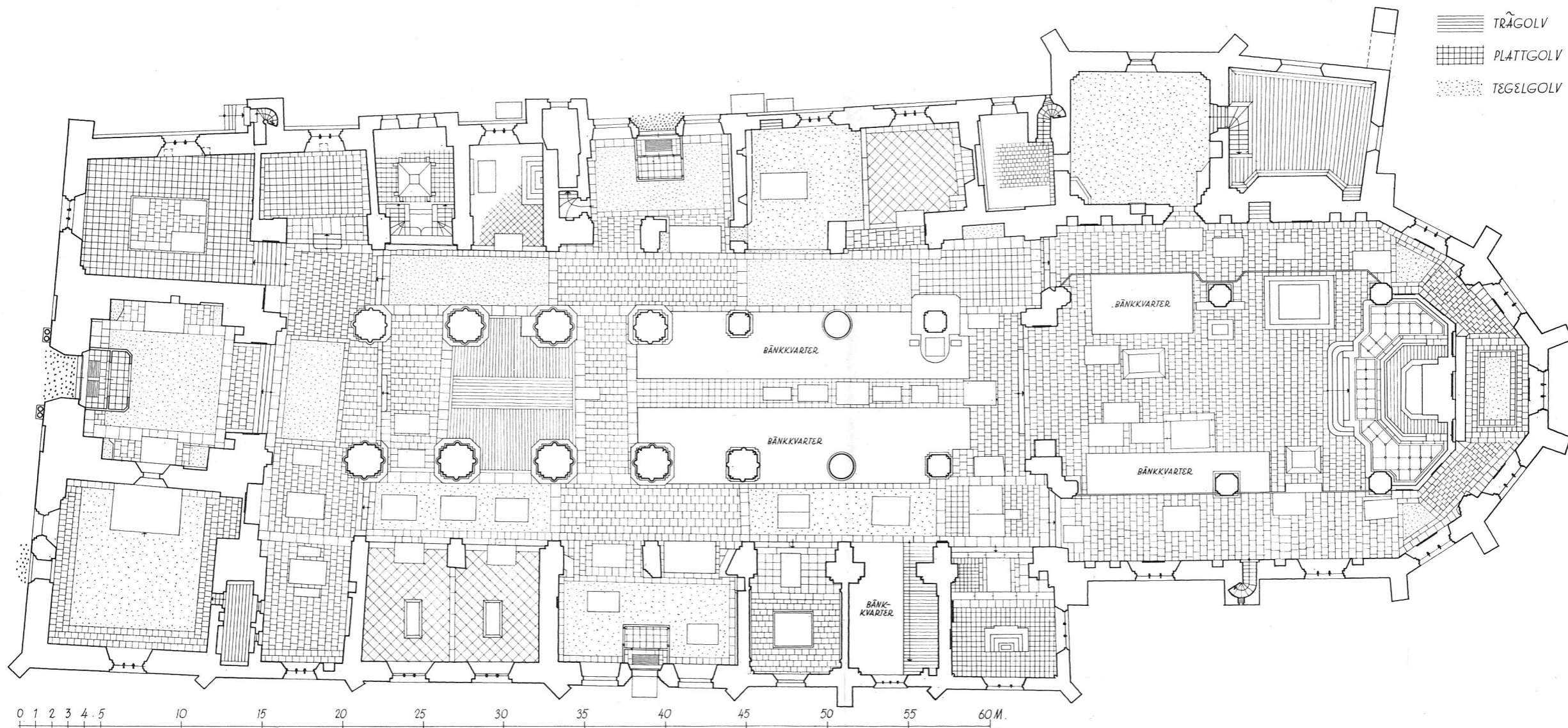
PLANSCHFÖRTECKNING

- Pl. I. Strängnäs domkyrka. Nuvarande plan med angivande av golvbeläggning och fast inredning.
- Pl. II. Plan med angivande av valvsystem och byggnadsperioder.
- Pl. III. Plan ovan valven med schematiskt angivande av valvkupornas konstruktion.
- Pl. IV. Plan med angivande av namn och beteckningar, använda i kyrkoberivningen.
- Pl. V. Fasad mot söder.
- Pl. VI. Fasad mot väster.
- Pl. VII. Fasad mot norr.
- Pl. VIII A. Fasad mot öster.
- Pl. VIII B. Tvärsektion mot öster genom västra korvalvet.
- Pl. IX A. Tvärsektion mot väster utefter Kärnkyrkans östfasad.
- Pl. IX B. Tvärsektion mot öster genom Kärnkyrkans travé I.
- Pl. X A. Tvärsektion mot väster genom Kärnkyrkans travé I.
- Pl. X B. Tvärsektion mot öster genom Kärnkyrkans travé II.
- Pl. XI A. Tvärsektion mot öster genom Kärnkyrkans travé III.
- Pl. XI B. Tvärsektion mot väster genom Kärnkyrkans travé III.
- Pl. XII A. Tvärsektion mot öster genom Kärnkyrkans travé IV.
- Pl. XII B. Tvärsektion mot öster genom Kärnkyrkans travé V.
- Pl. XIII A. Tvärsektion mot väster genom Kärnkyrkans travé V.
- Pl. XIII B. Tvärsektion mot öster genom Kärnkyrkans travé VI.
- Pl. XIV A. Tvärsektion mot väster genom Kärnkyrkans travé VI.
- Pl. XIV B. Tvärsektion mot öster genom Kärnkyrkans travé VIII.
- Pl. XV A. Tvärsektion mot väster genom Kärnkyrkans travé VIII.
- Pl. XV B. Tvärsektion mot öster genom västtornet utefter Kärnkyrkans västfasad.

- Pl. XVI A—D. Sektioner genom västtornet.
- Pl. XVII A. Längdsektion mot söder genom mittskeppet.
- Pl. XVII B. Längdsektion mot söder genom södra sidoskeppet.
- Pl. XVIII A. Längdsektion mot söder genom södra kapellraden.
- Pl. XVIII B. Kärnkirkans södra fasadmurar, synliga från vindarna över södra sidoskeppet och kapellen.
- Pl. XIX A. Längdsektion mot norr genom mittskeppet.
- Pl. XIX B. Längdsektion mot norr genom norra sidoskeppet.
- Pl. XX A. Längdsektion mot norr genom norra kapellraden.
- Pl. XX B. Kärnkirkans norra fasadmurar, synliga från vindarna över norra sidoskeppet och kapellen.
- Pl. XXI A. Kärnkirkans södra högmur, östra hälften.
- Pl. XXI B. Kärnkirkans norra högmur, östra hälften.
- Pl. XXII. Kärnkirkans sydöstra hörntorn.
- Pl. XXIII. Kärnkirkans nordöstra hörntorn.
- Pl. XXIV A. Kärnkirkans plan ca 1 m över golvet. Rekonstruktion.
- Pl. XXIV B. Kärnkirkans plan ovan löpgången. Rekonstruktion.
- Pl. XXV. Kärnkirkans fasad mot söder. Rekonstruktion.
- Pl. XXVI. Kärnkirkans fasad mot väster. Rekonstruktion.
- Pl. XXVII. Kärnkirkans fasad mot norr. Rekonstruktion.
- Pl. XXVIII. Kärnkirkans fasad mot öster. Rekonstruktion.
- Pl. XXIX. Plan till ändrad inredning av domkyrkan 1810.
-

PLANSCHERNA V—XX
EFTER UPPMÄTNINGSRIT-
NINGAR UTFÖRDA 1908—1910
AV ARKITEKTEN
MELCHIOR WERNSTEDT
UNDER KYRKANS RESTAU-
RERING. DE ÅTERGIVAS HÄR
I SKALAN 1:300
ORIGINALEN I SKALAN 1:50
FÖRVARASHOSK. BYGGNADS-
STYRELSEN

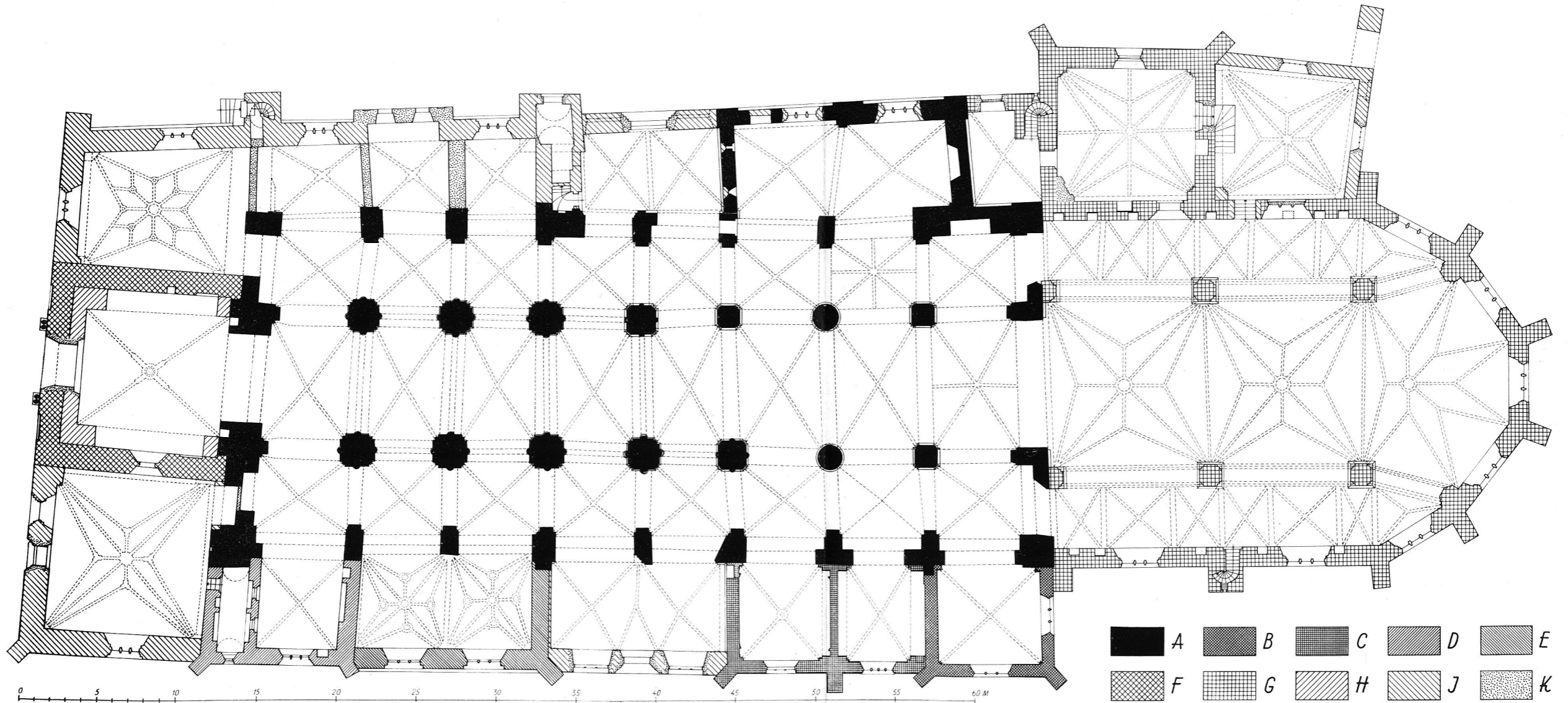
ORIGINALEN TILL ÖVRIGA
PLANSCHER FÖRVARAS, DÄR
EJ ANNAT ANGIVES, I ATA

Heutiger Grundriss der Domkirche zu Strängnäs mit
 jetzigem Fussbodenbelag und fester Ausstattung.

Pl. I. Strängnäs domkyrka. Nuvarande plan med an-
 givande av golvbeläggning och fast inredning, 1:300.
 Uppm. John Söderberg 1945 och 1962.

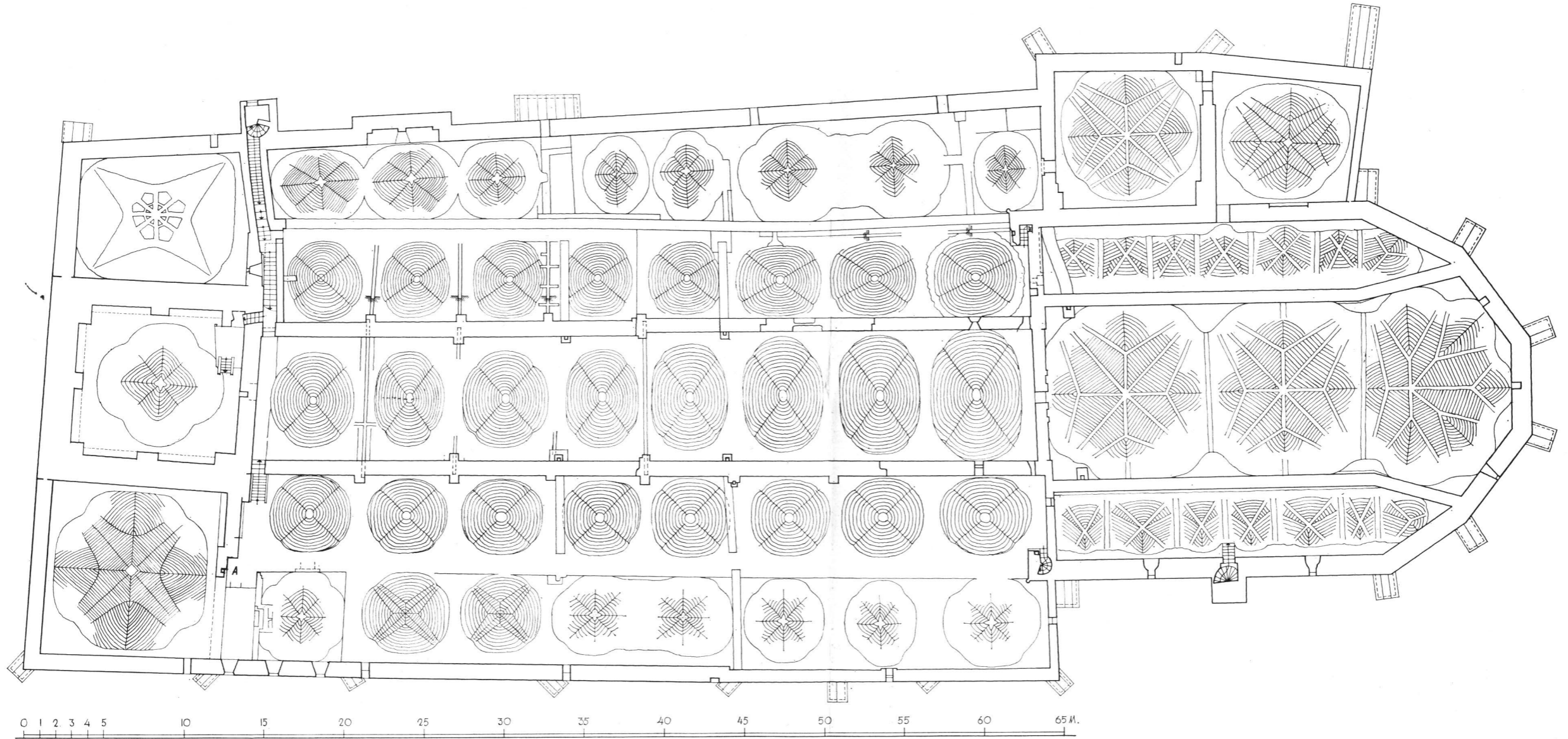
Present plan of Strängnäs cathedral indicating flooring
 and fixed furnishings.

Grundriss mit Angabe des Gewölbesystems und der Bauperioden der Kirche.

Pl. II. Plan med angivande av valvsystem och byggnadsperioder, 1:300. Uppm. M. Wernstedt 1908—10, omritad och kompletterad 1962—63.

Plan showing vaulting system and building periods.

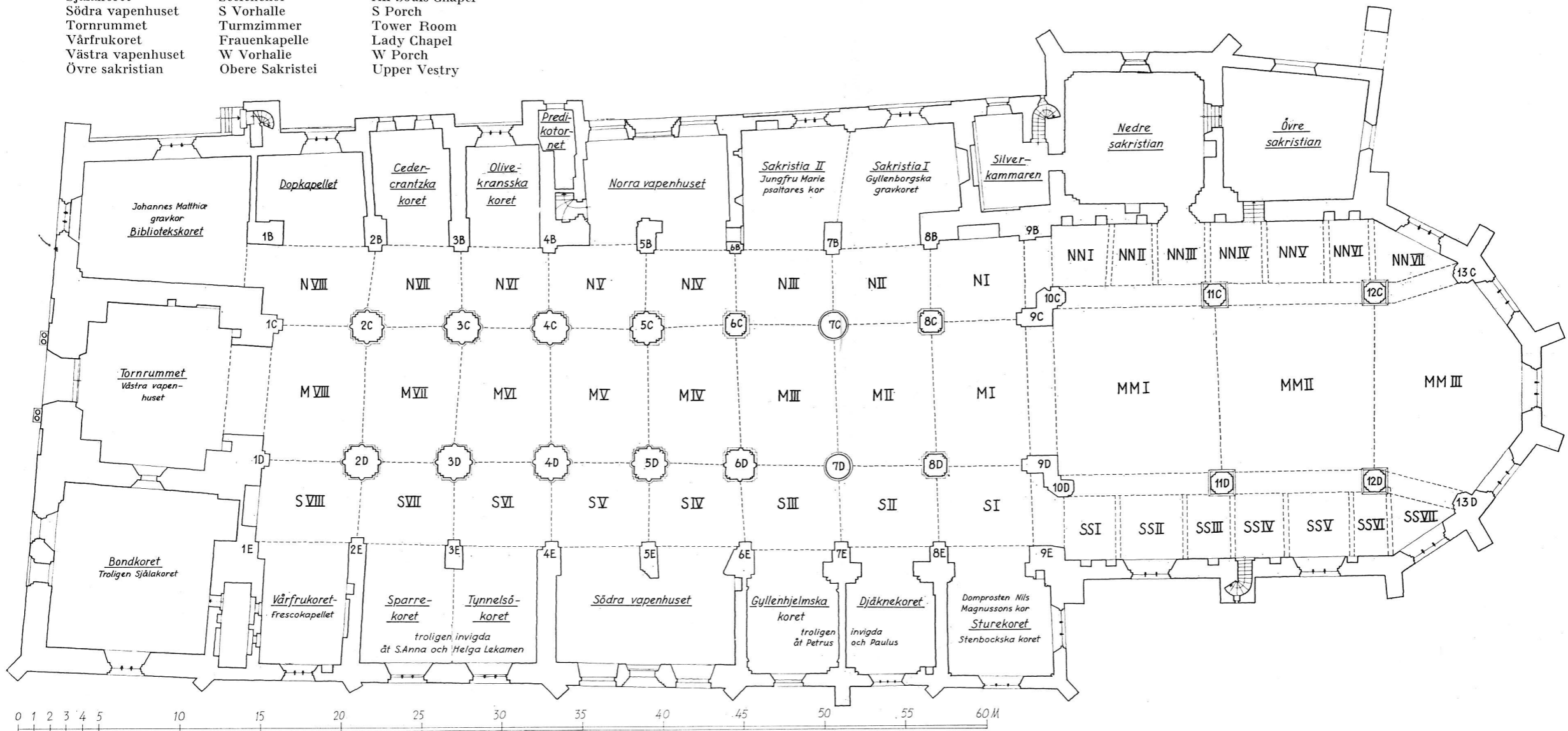
Grundriss des Geschosses oberhalb der Gewölbe mit schematischer Angabe der Konstruktion der Gewölbekappen.

Pl. III. Plan ovan valven med schematiskt angivande av valvkupornas konstruktion, 1:300. Uppm. John Söderberg 1945 och 1963.

Plan of vaulting showing their construction.

ANVÄNDA RUMS-
BETECKNINGAR VERWENDETE
RAUMBEZEICH-
NUNGEN USED ROOM
DESIGNATIONS

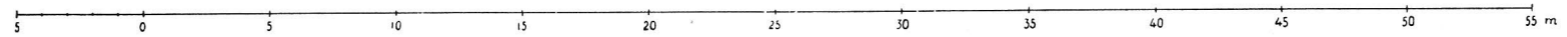
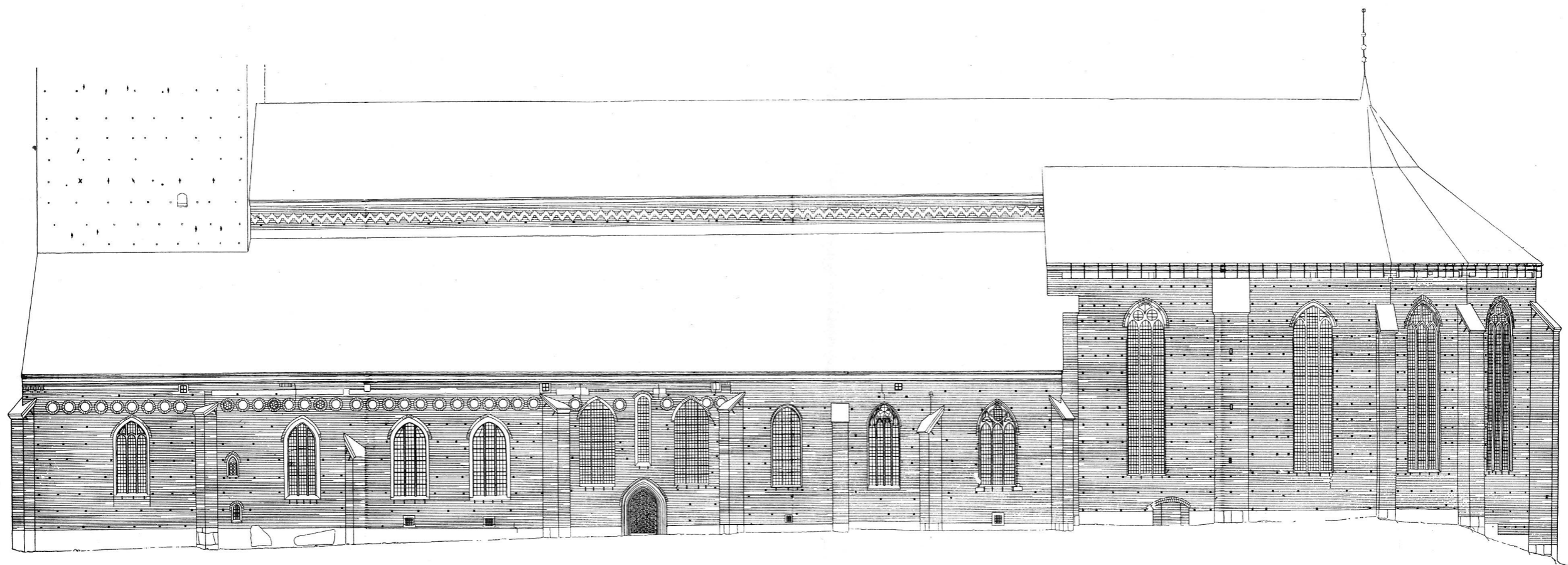
Bibliotekskoret	Bibliothekskapelle	Library Chapel
Bondkoret	Bauernkapelle	Peasants' Chapel
Djäknkoret	Schülerkapelle	Scholars' Chapel
Dopkapellet	Taufkapelle	Baptistery
Helga Lekamens kap.	Fronleichnamskapelle	Corpus Christi Chapel
Nedre sakristian	Untere Sakristei	Lower Vestry
Norra vapenhuset	N Vorhalle	N Porch
Predikotornet	Predigerturm	Sermon Tower
Sakristia	Sakristei	Vestry
Silverkammaren	Silberkammer	Silver Chamber
Själakoret	Seelenchor	All Souls' Chapel
Södra vapenhuset	S Vorhalle	S Porch
Tornrummet	Turmzimmer	Tower Room
Vårfrukoret	Frauenkapelle	Lady Chapel
Västra vapenhuset	W Vorhalle	W Porch
Övre sakristian	Obere Sakristei	Upper Vestry

Grundriss mit Angabe der in der Kirchenbeschreibung benutzten Bezeichnungen.

Pl. IV. Plan med angivande av namn och beteckningar, använda i kyrkobeskrivningen, 1:300. 1963.

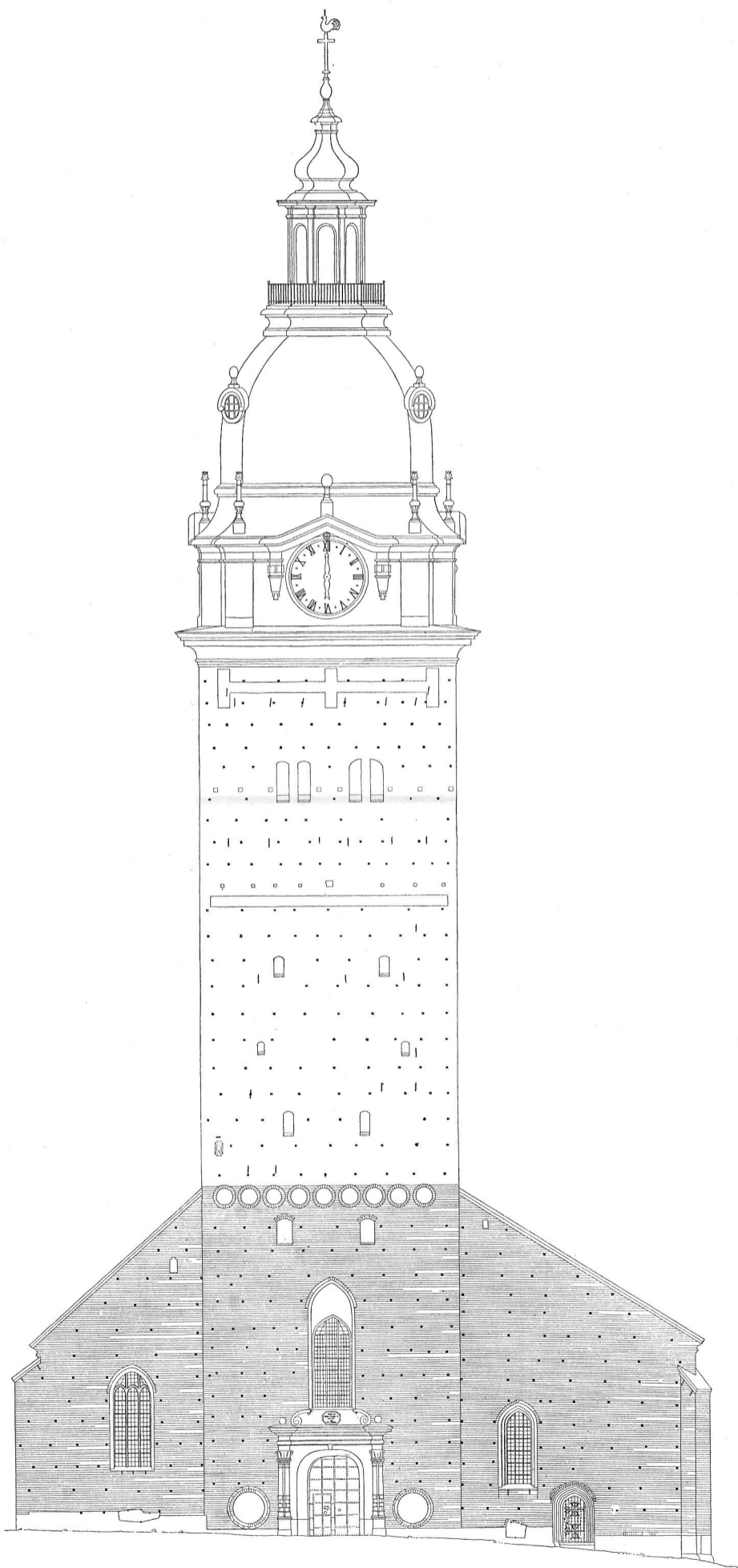
Plan with names and symbols used in the description of the cathedral.

Südfassade.

Pl. V. Fasad mot söder, 1:300.

South front.

5 0 5 10 15 20 25 30 35 m

Westfassade.

Pl. VI. Fasad mot väster, 1:300.

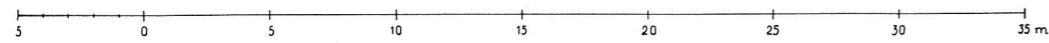
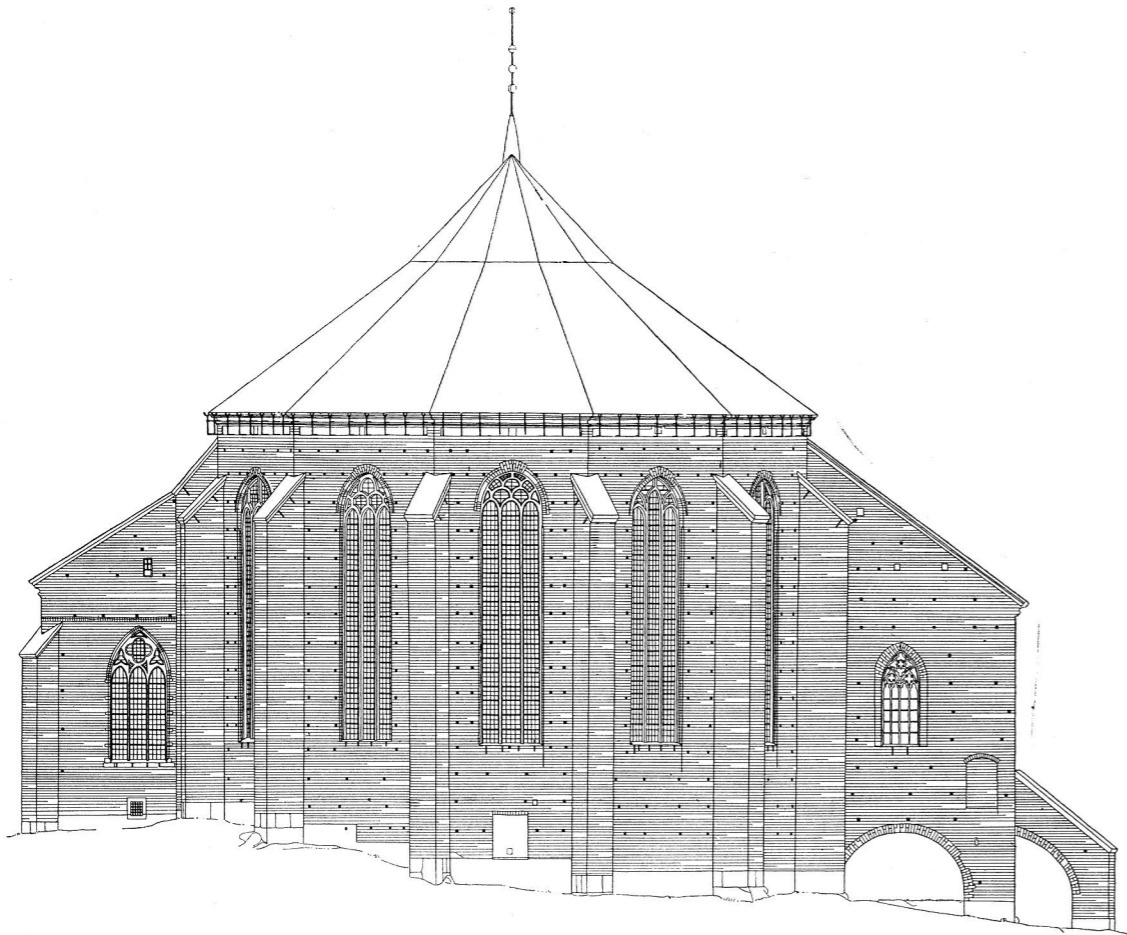
West front.

Nordfassade.

Pl. VII. Fasad mot norr, 1:300.

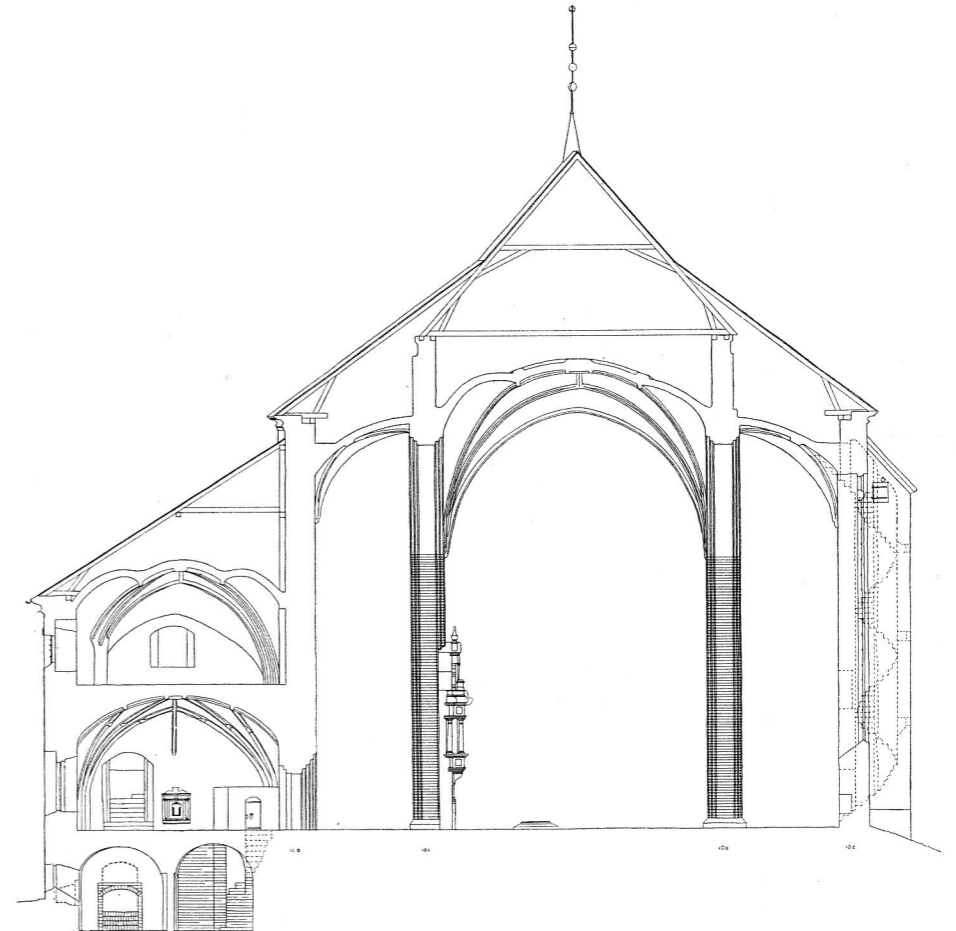
North front.

Ostfassade.

Pl. VIII A. Fasad mot öster, 1:300.

East front.

Querschnitt nach Osten durch das westliche Chorgewölbe.

Pl. VIII B. Tvärsektion mot öster genom västra korvalvet, 1:300.

Cross section looking east through west vault of chancel.

Querschnitt nach Westen entlang der Ostfassade der Kernkirche.

Pl. IX A. Tvärsektion mot väster utefter Kärnkirkans östfasad, 1:300.

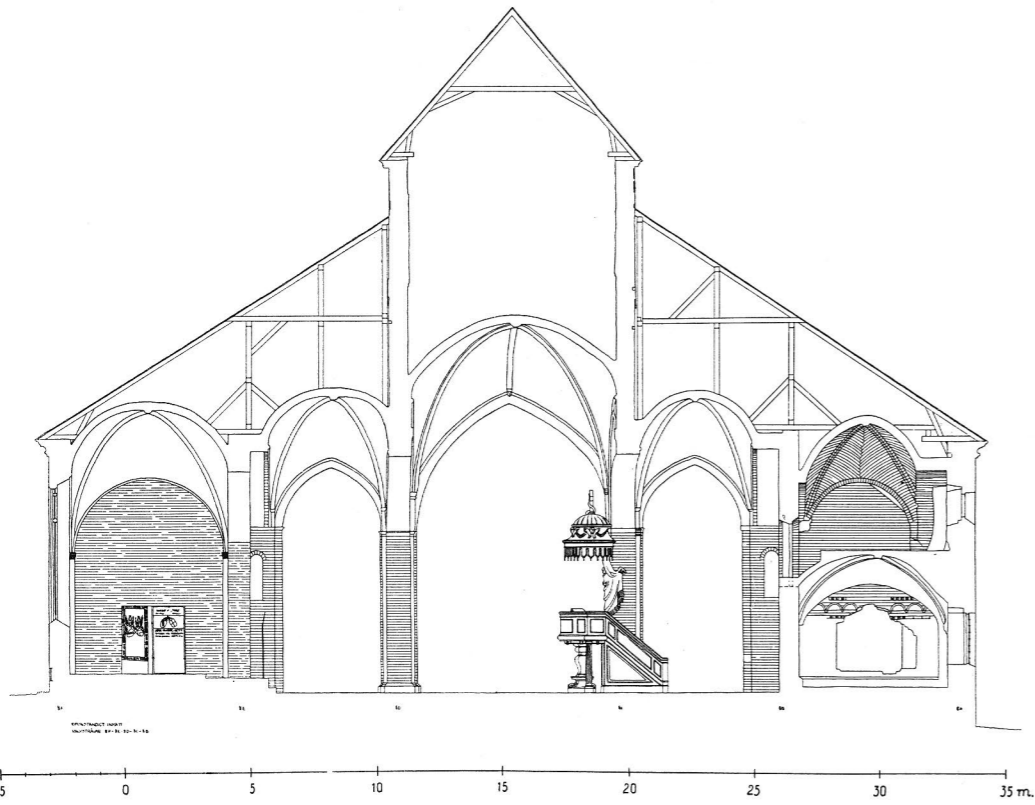
Cross section looking west along east front of original church.

Querschnitt nach Osten durch Gewölbejoch I der Kernkirche.

Pl. IX B. Tvärsektion mot öster genom Kärnkirkans travé I, 1:300.

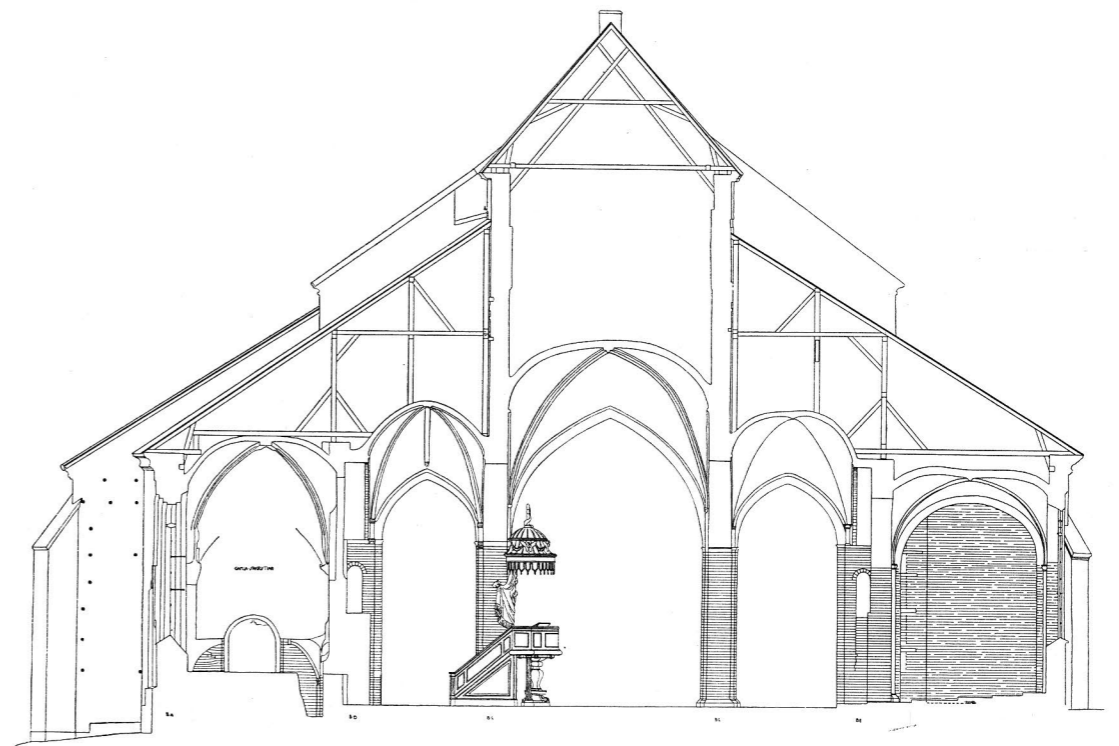
Cross section looking east through bay I of original church.

Querschnitt nach Westen durch Gewölbejoch I der Kernkirche.

Pl. X A. Tvärsektion mot väster genom Kärnkirkans travé I, 1:300.

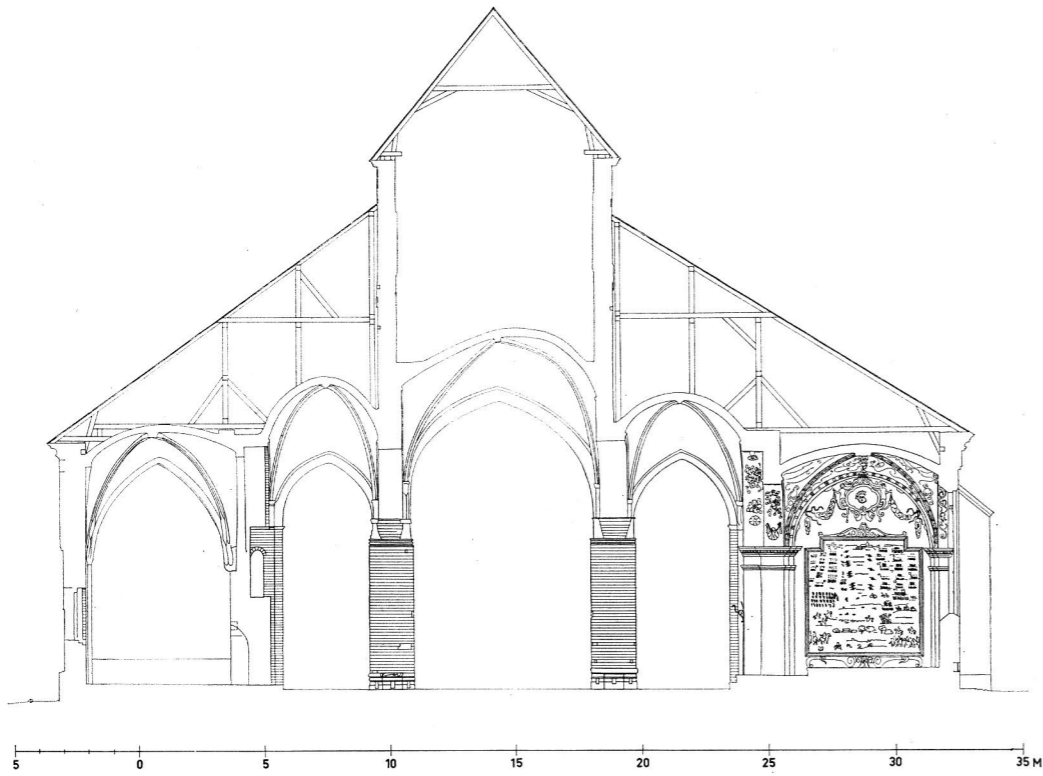
Cross section looking west through bay I of original church.

Querschnitt nach Osten durch Gewölbejoch II der Kernkirche.

Pl. X B. Tvärsektion mot öster genom Kärnkirkans travé II, 1:300.

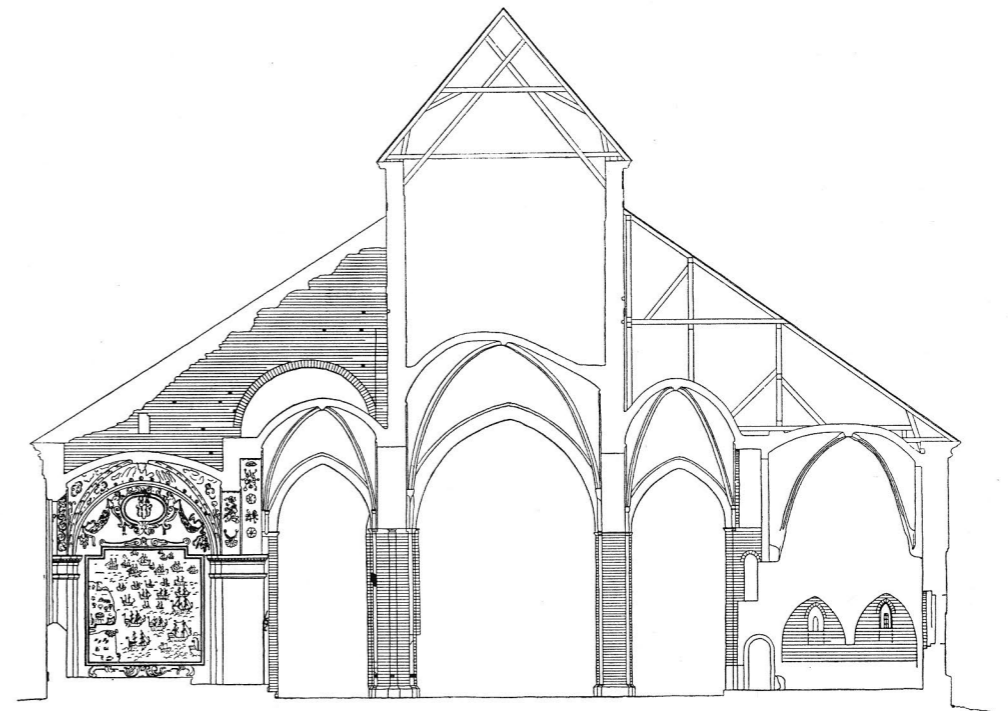
Cross section looking east through bay II of original church.

Querschnitt nach Osten durch Gewölbejoch III der Kernkirche.

Pl. XI A. Tvärsektion mot öster genom Kärnkirkans travé III, 1:300.

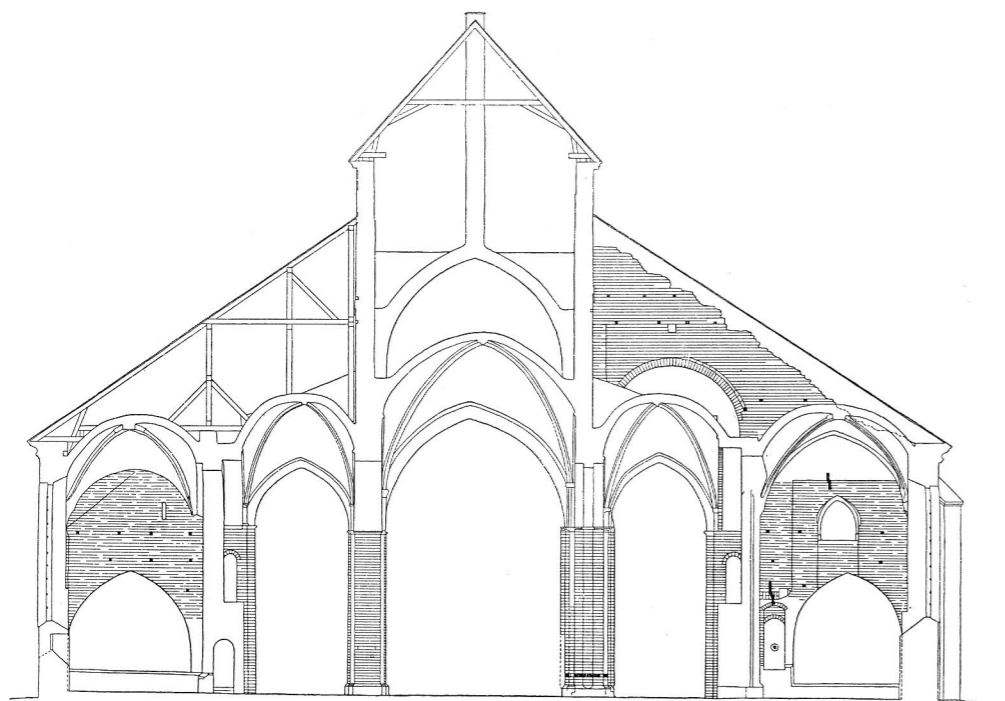
Cross section looking east through bay III of original church.

Querschnitt nach Westen durch Gewölbejoch III der Kernkirche.

Pl. XI B. Tvärsektion mot väster genom Kärnkirkans travé III, 1:300.

Cross section looking west through bay III of original church.

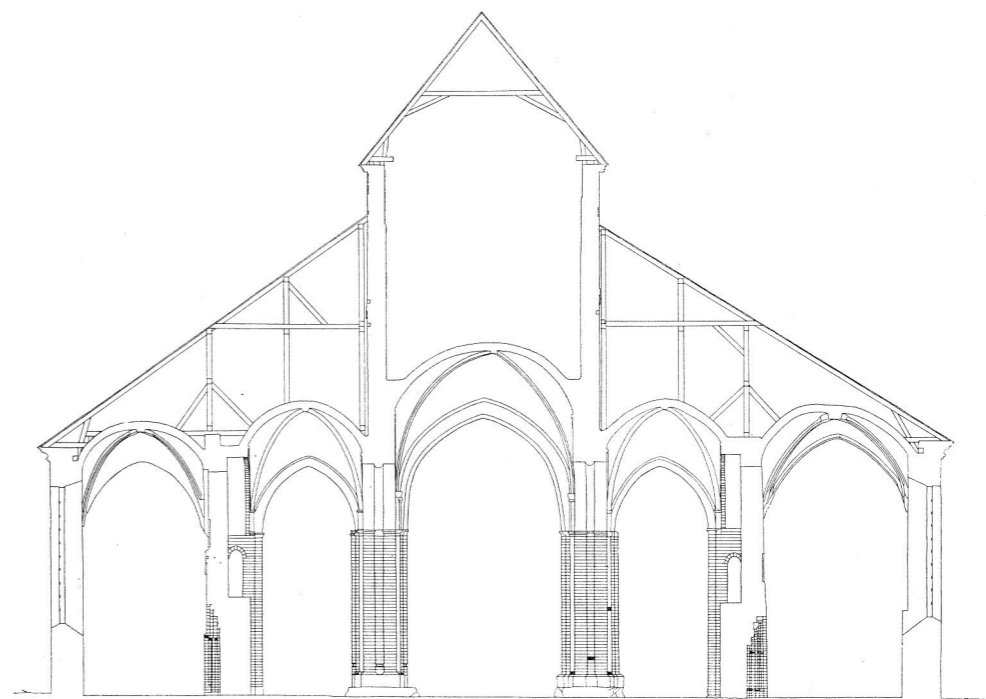

5 0 5 10 15 20 25 30 35 m.

Querschnitt nach Osten durch Gewölbejoch IV der Kernkirche.

Pl. XII A. Tvärsektion mot öster genom Kärnkirkans travé IV, 1:300.

Cross section looking east through bay IV of original church.

Querschnitt nach Osten durch Gewölbejoch V der Kernkirche.

Pl. XII B. Tvärsektion mot öster genom Kärnkirkans travé V, 1:300.

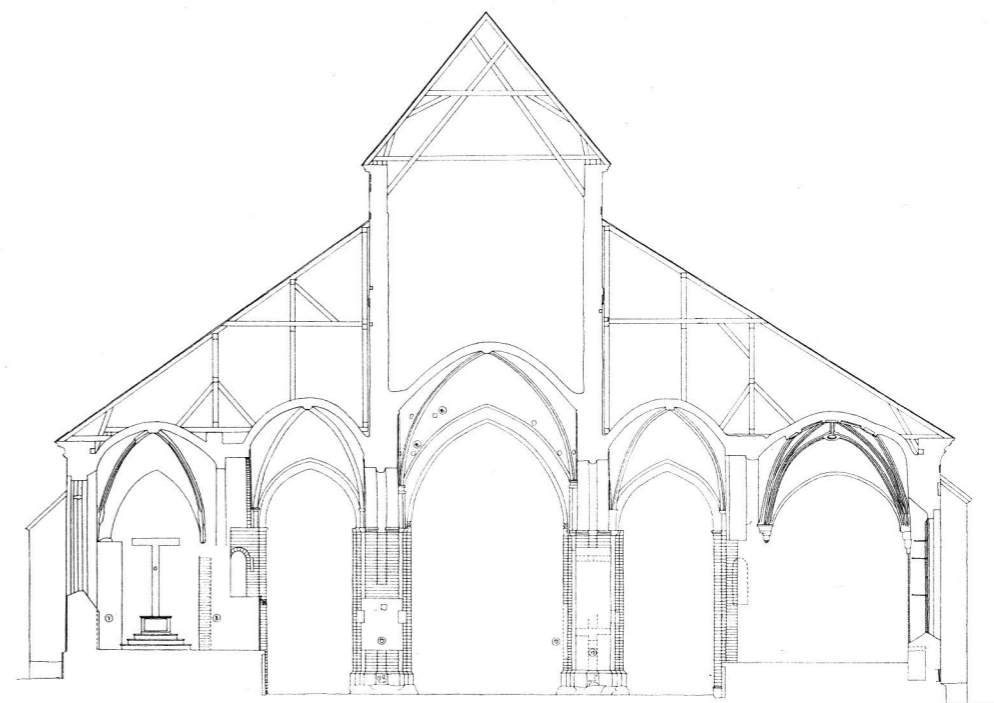
Cross section looking east through bay V of original church.

Querschnitt nach Westen durch Gewölbejoch V der Kernkirche.

Pl. XIII A. Tvärsektion mot väster genom Kärnkirkans travé V, 1:300.

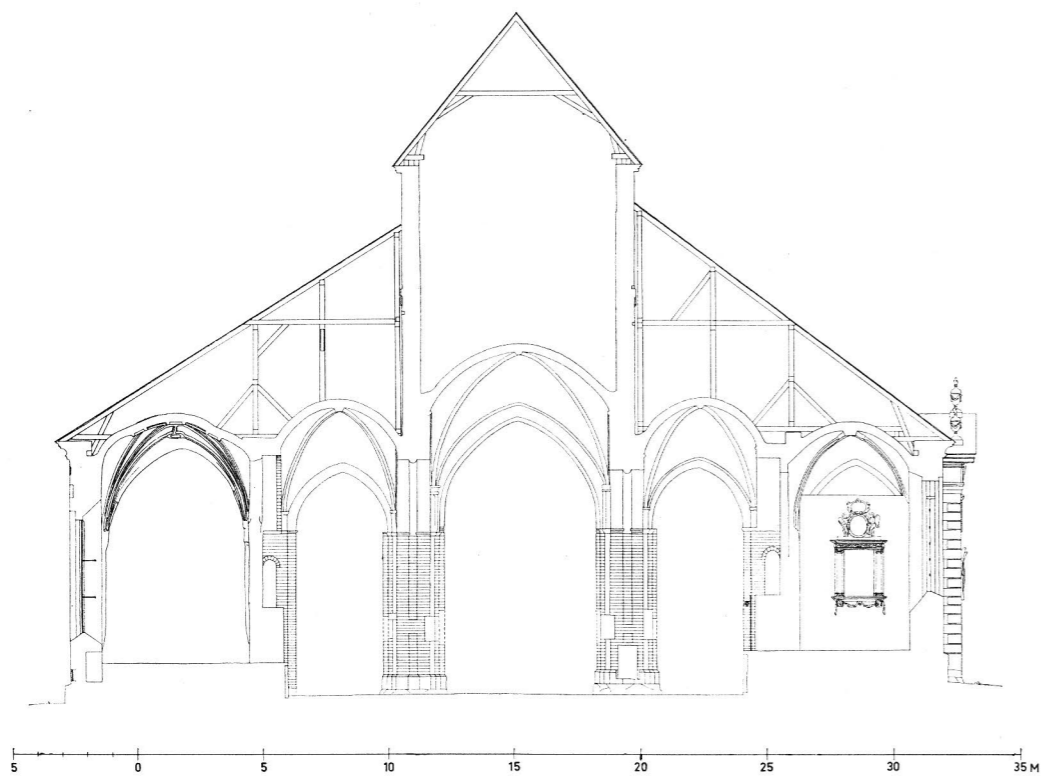
Cross section looking west through bay V of original church.

Querschnitt nach Osten durch Gewölbejoch VI der Kernkirche.

Pl. XIII B. Tvärsektion mot öster genom Kärnkirkans travé VI, 1:300.

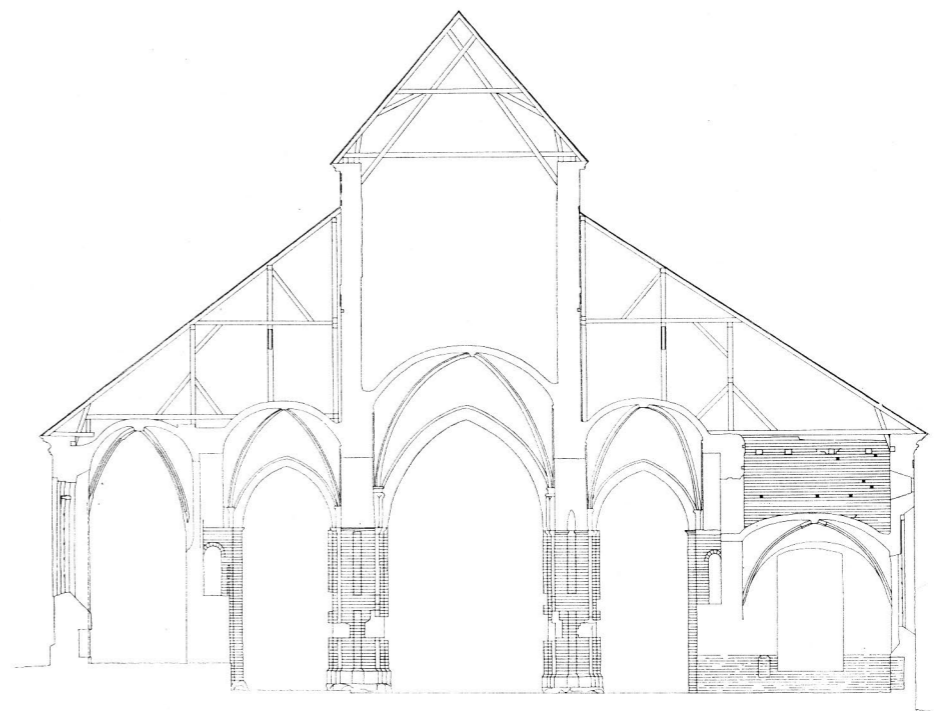
Cross section looking east through bay VI of original church.

Querschnitt nach Westen durch Gewölbejoch VI der Kernkirche.

Pl. XIV A. Tvärsektion mot väster genom Kärnkirkans travé VI, 1:300.

Cross section looking west through bay VI of original church.

Querschnitt nach Osten durch Gewölbejoch VIII der Kernkirche.

Pl. XIV B. Tvärsektion mot öster genom Kärnkirkans travé VIII, 1:300.

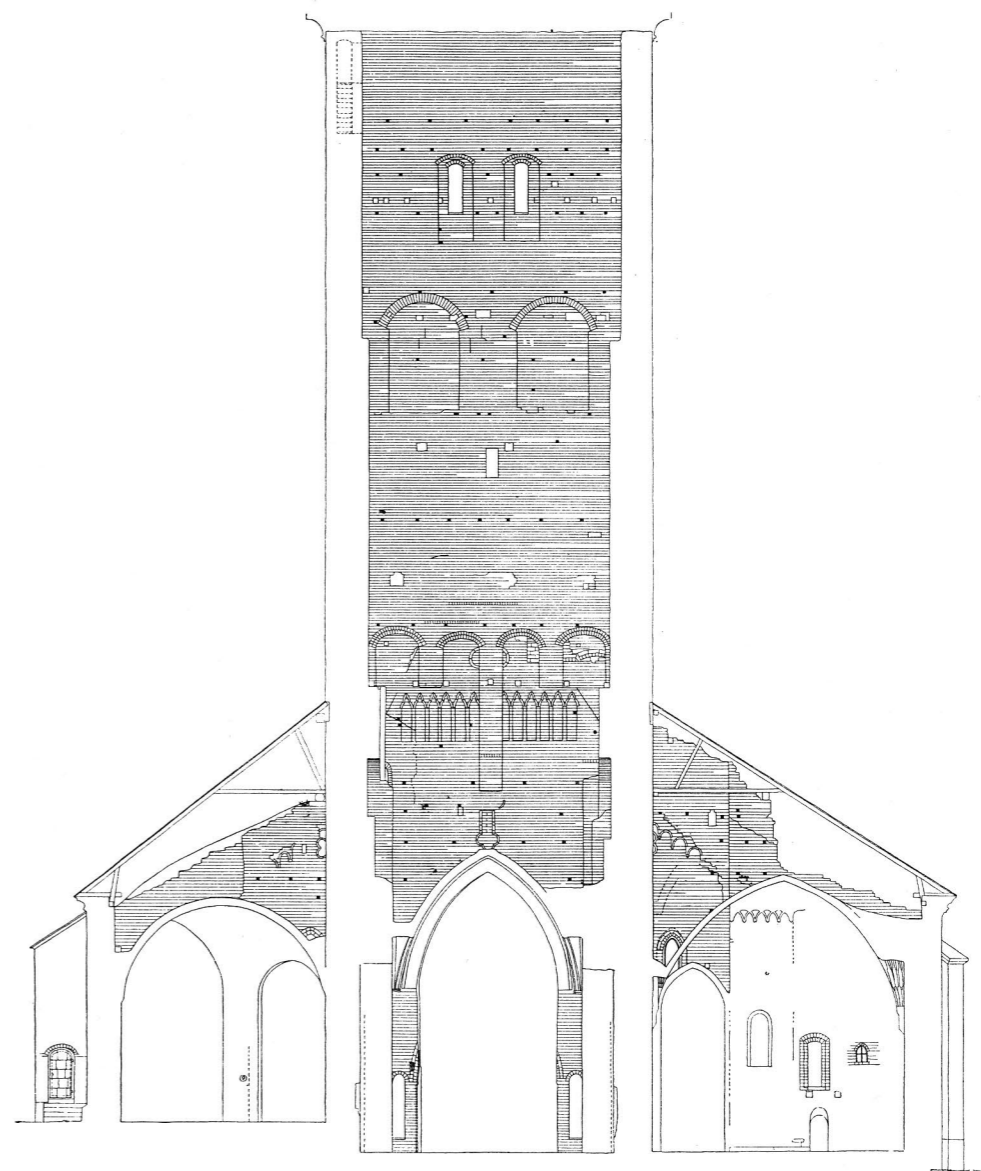
Cross section looking east through bay VIII of original church.

Querschnitt nach Westen durch Gewölbejoch VIII der Kernkirche.

Pl. XV A. Tvärsektion mot väster genom Kärnkirkans travé VIII, 1:300.

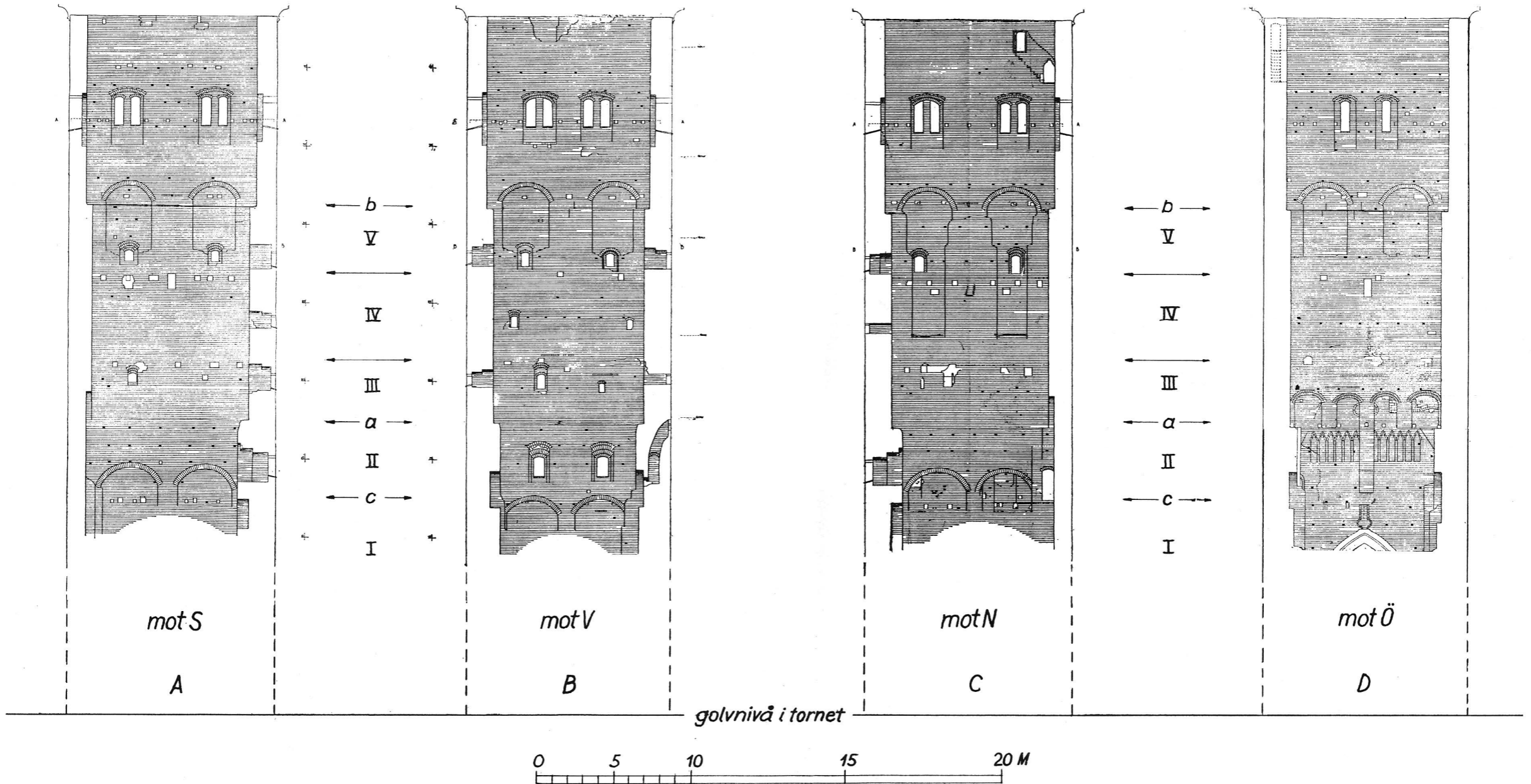
Cross section looking west through bay VIII of original church.

Querschnitt nach Osten durch den Westturm entlang der Westfassade der Kernkirche.

Pl. XV B. Tvärsektion mot öster genom västtornet utefter Kärnkirkans västfasad, 1:300.

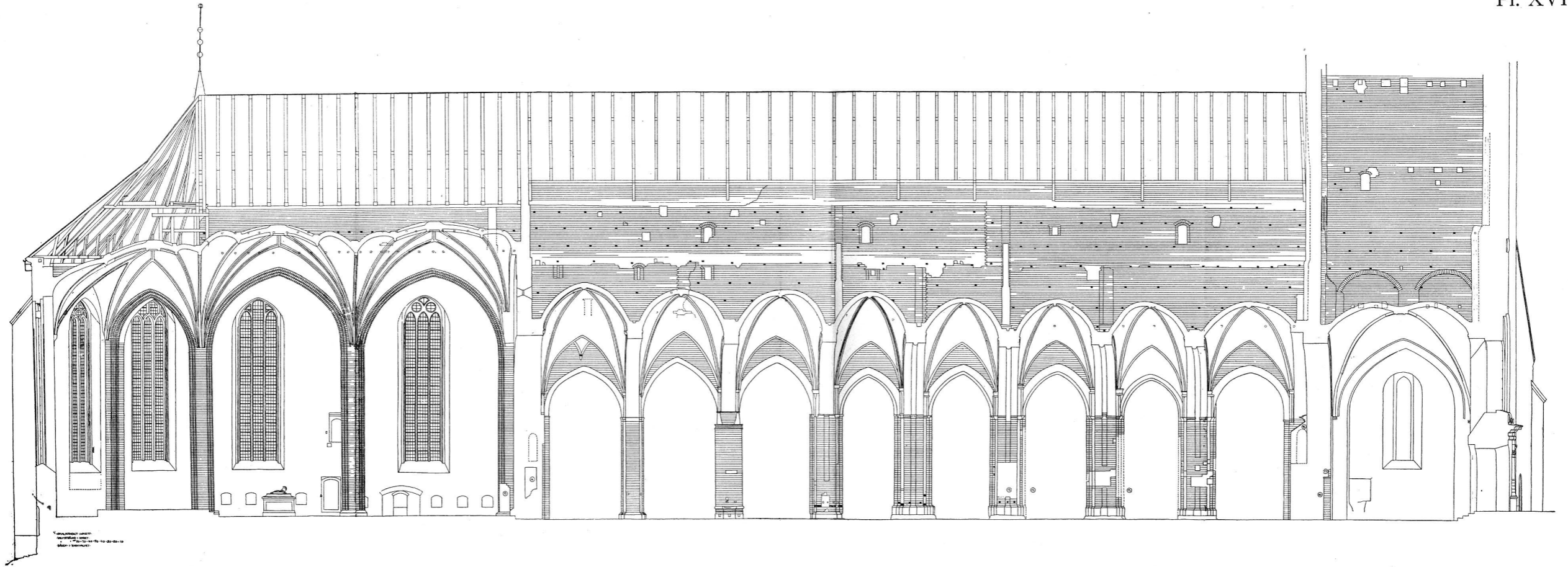
Cross section looking east through west tower along west front of original church.

Querschnitte durch den Westturm.

Pl. XVI A—D. Sektioner genom västertornet, 1:300.

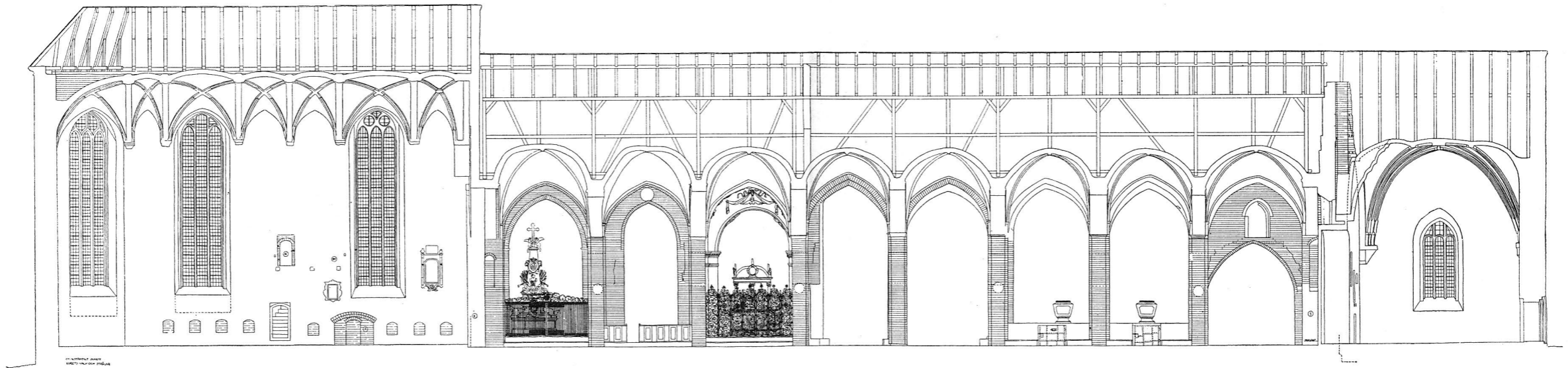
Cross sections through west tower.

Längsschnitt nach Süden durch das Mittelschiff.

Pl. XVII A. Längdsektion mot söder genom mittskeppet, 1:300.

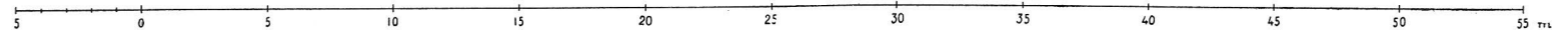
Longitudinal section looking south through nave.

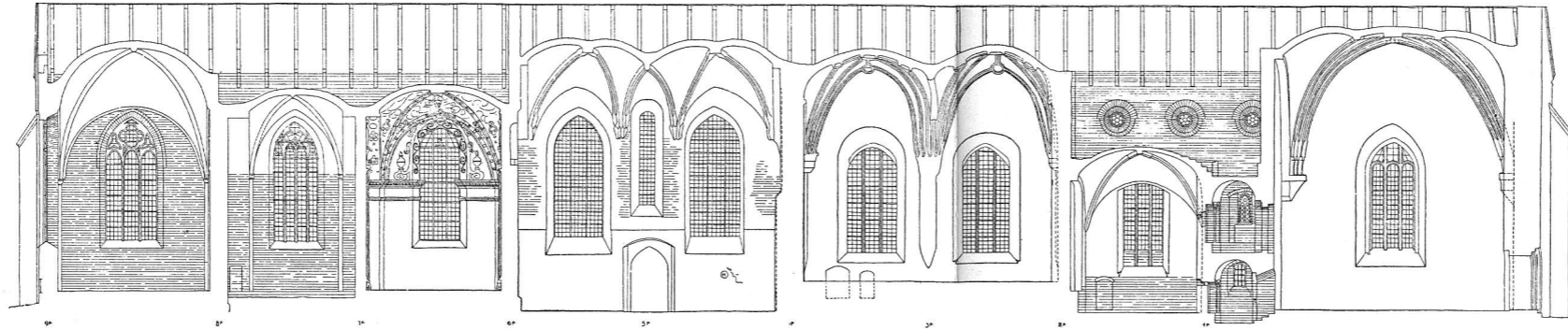

Längsschnitt nach Süden durch das südliche Seitenschiff.

Pl. XVII B. Längdsektion mot söder genom södra sidoskeppet, 1:300.

Longitudinal section of south aisle, looking south.

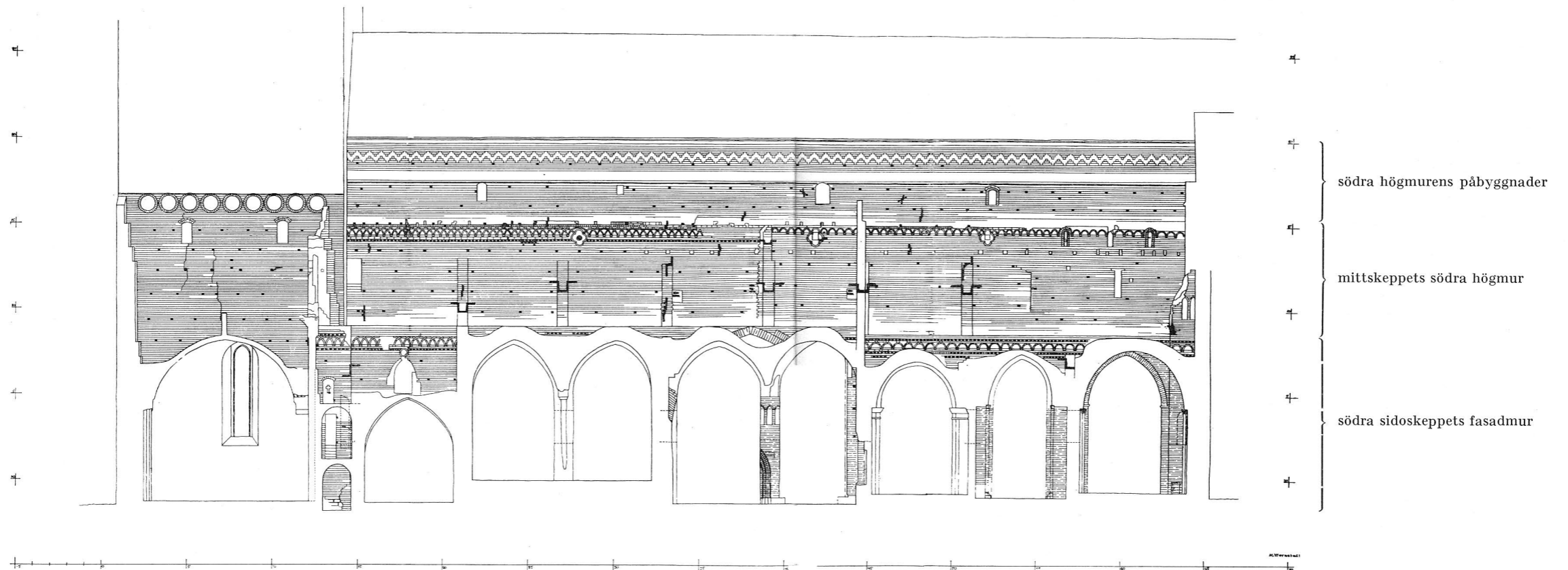

Längsschnitt nach Süden durch die südliche Kapellenreihe.

Pl. XVIII A. Längdsektion mot söder genom södra kapellraden, 1:300.

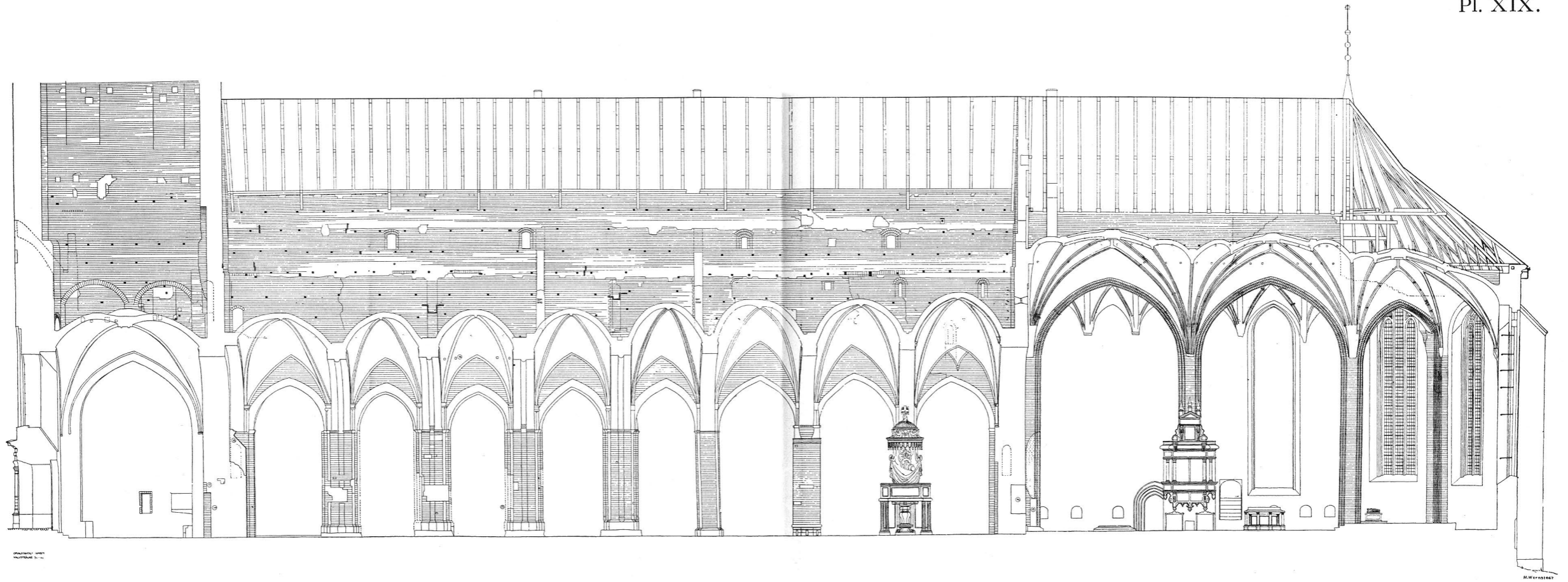
Longitudinal section of south chapels, looking south.

Südfassade der Kernkirche, von den Dachböden oberhalb des Seitenschiffes und der Kapellenreihe aus gesehen.

Pl. XVIII B. Kärnkirkans södra fasadmurar, synliga från vindarna över södra sidoskeppet och kapellen, 1:300.

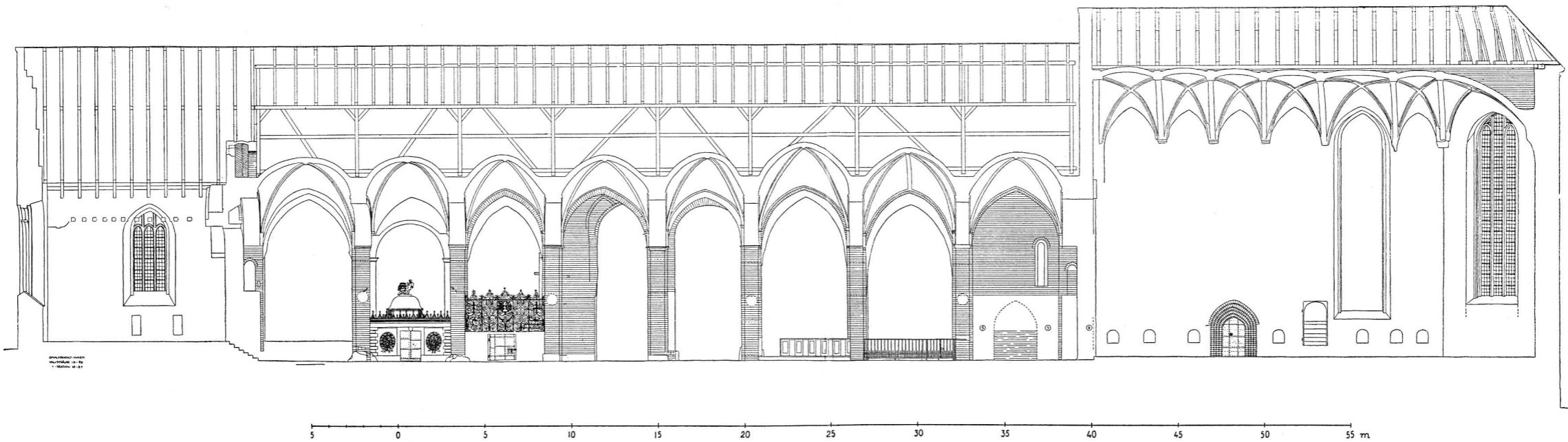
Walls of south front of original church, seen from the attic storeys of south aisle and chapels.

Längsschnitt nach Norden durch das Mittelschiff.

Pl. XIX A. Längdsektion mot norr genom mittskeppet. 1:300.

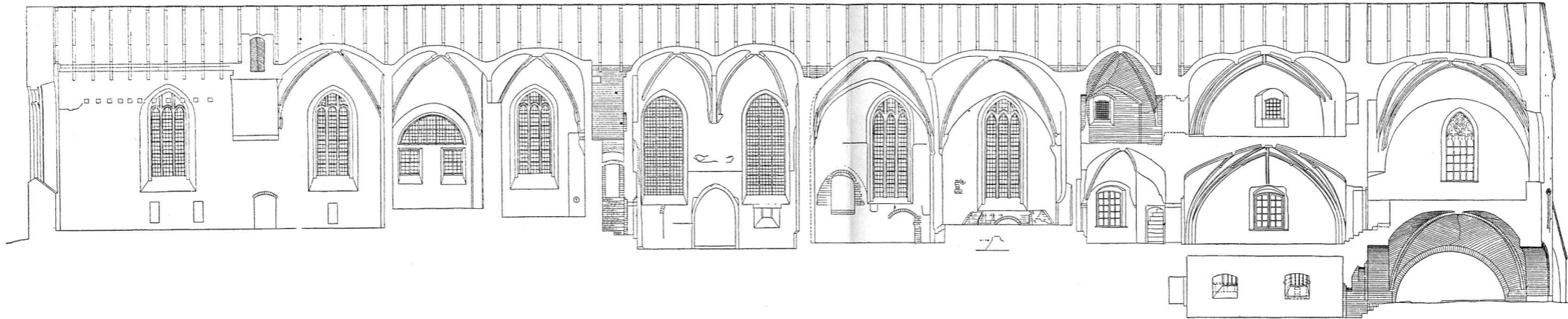
Longitudinal section of nave looking north.

Längsschnitt nach Norden durch das nördliche Seitenschiff.

Pl. XIX B. Längdsektion mot norr genom norra sidoskeppet, 1:300.

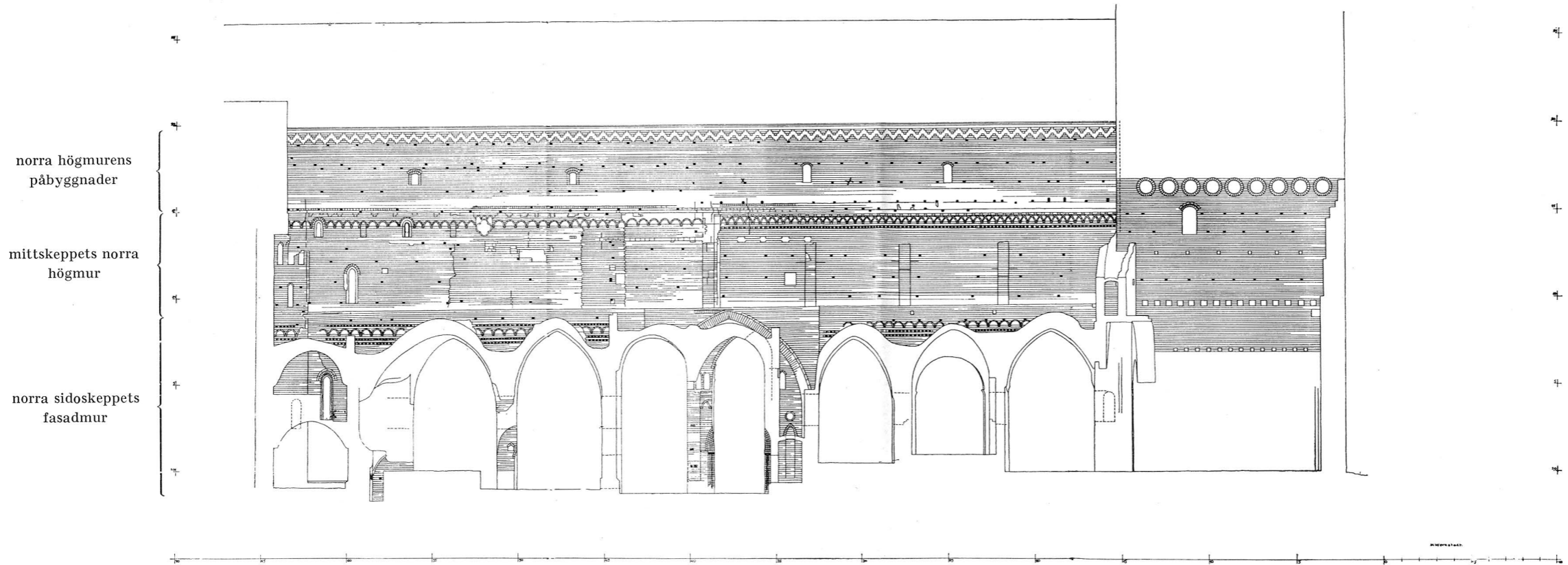
Longitudinal section of north aisle looking north.

Längsschnitt nach Norden durch die nördliche Kapellenreihe.

Pl. XX A. Längdsektion mot norr genom norra kapellraden, 1:300.

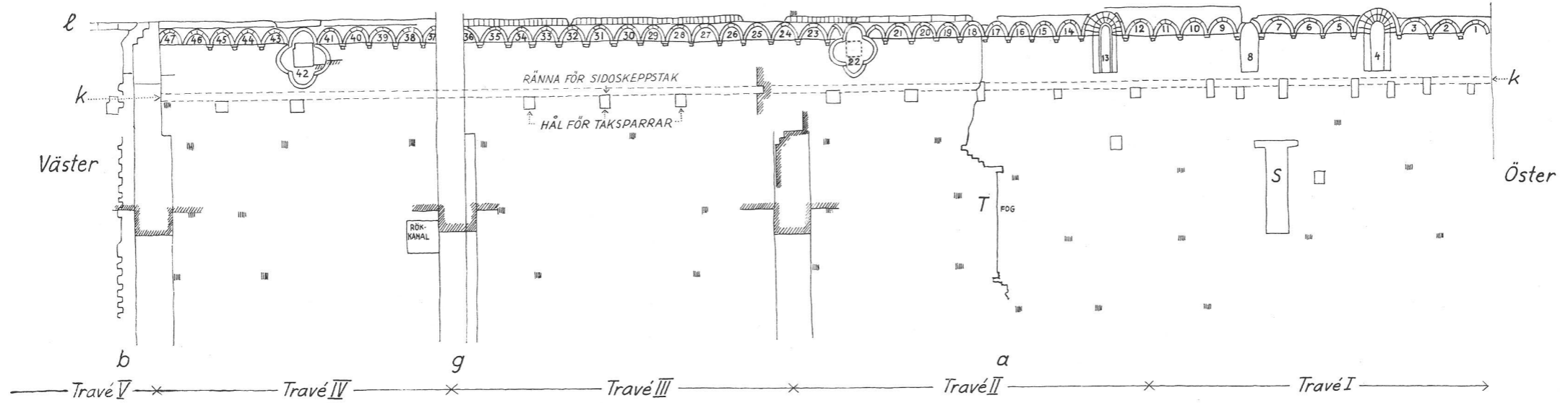
Longitudinal section looking north through north chapels.

Nordfassaden der Kernkirche, von den Dachböden oberhalb des Seitenschiffes und der Kapellenreihe aus gesehen.

Pl. XX B. Kärnkirkans norra fasadmurar, synliga från vindarna över norra sidoskeppet och kapellen, 1:300.

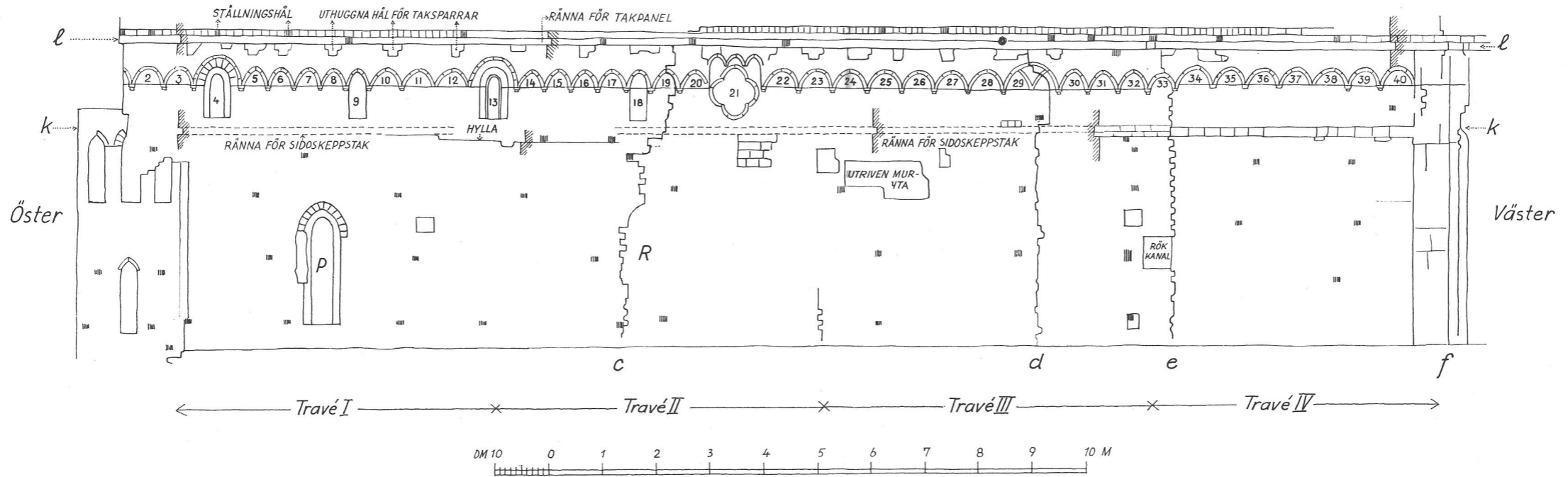
Walls of north front of original church, seen from attic storeys of north aisle and chapels.

Südliche Obergaden der Kernkirche. Östliche Hälfte.

Pl. XXI A. Kärnkirkans södra högmur, östra hälften, 1:100.

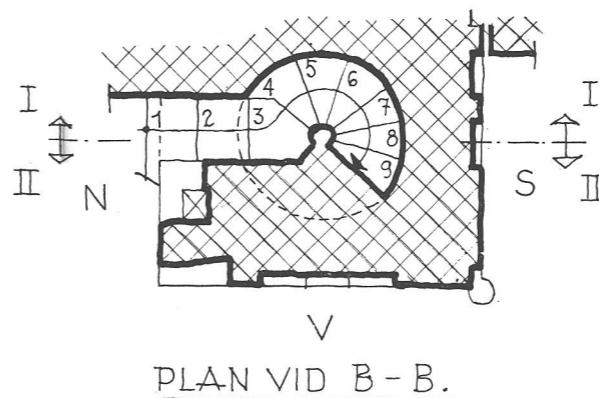
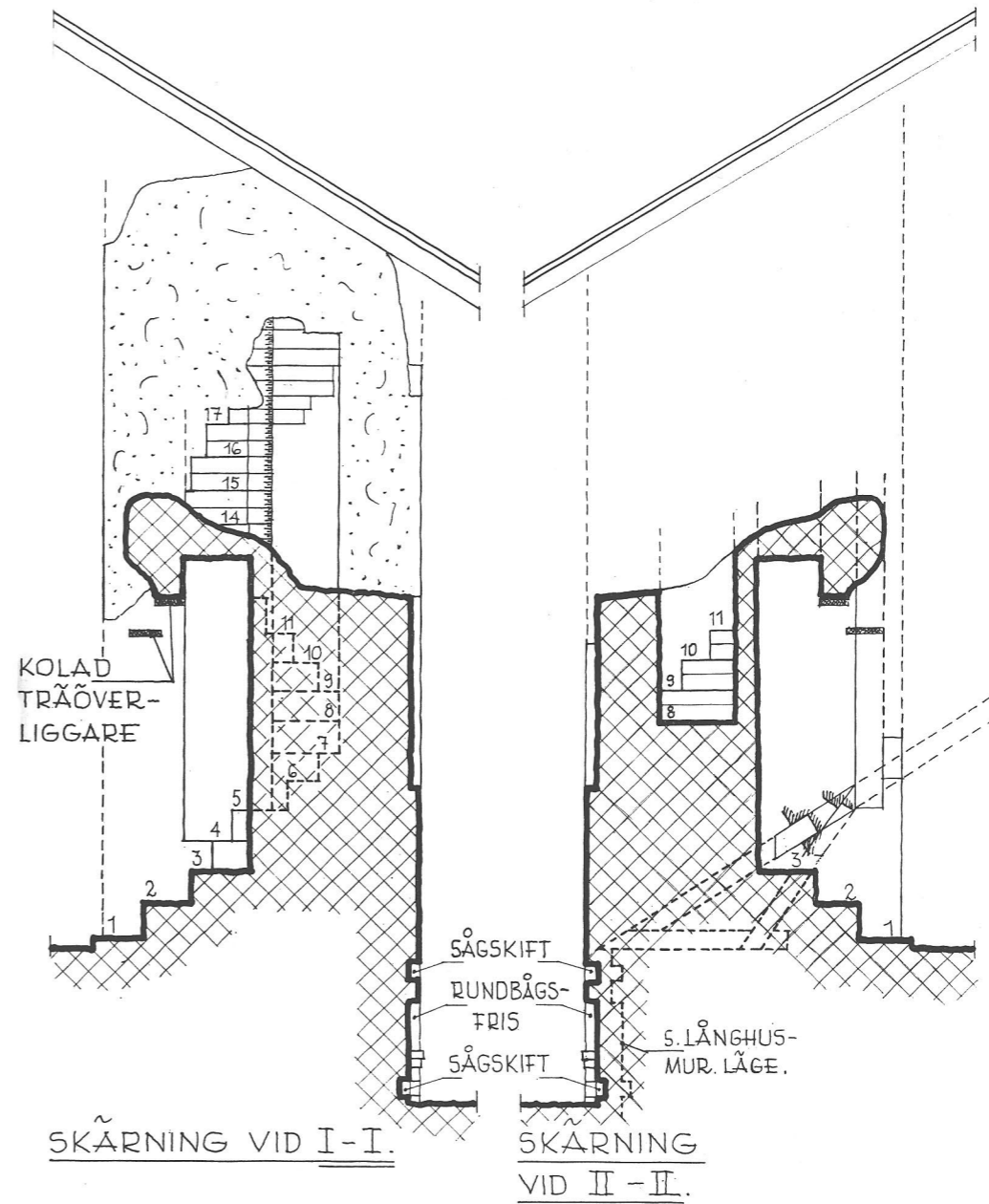
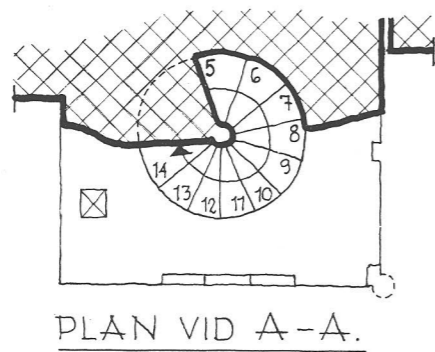
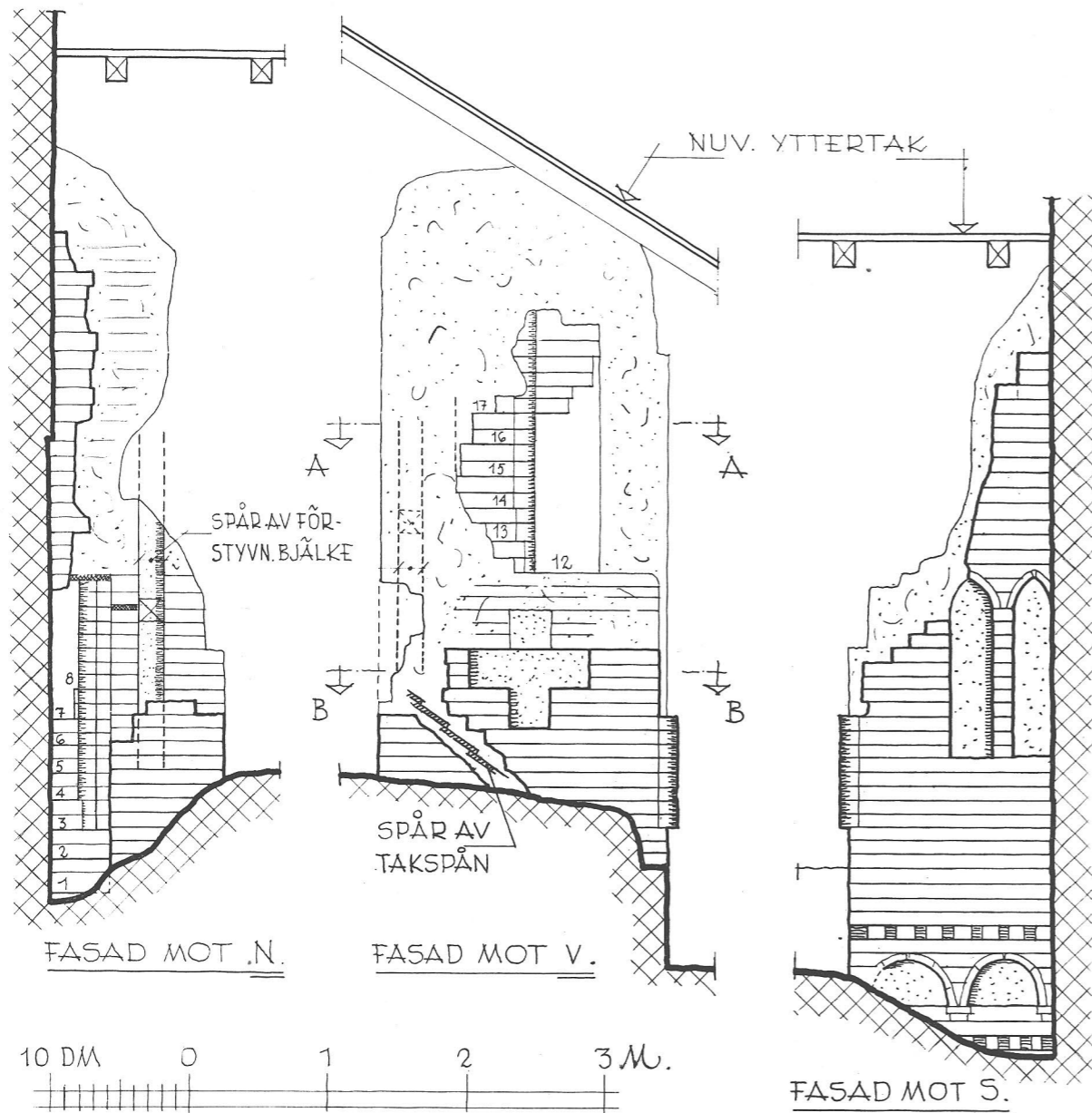
South high wall of nave in original church, eastern half.

Nördliche Obergaden der Kernkirche. Östliche Hälfte.

Pl. XXI B. Kärnkirkans norra högmur, östra hälften, 1:100.

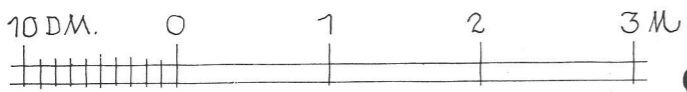
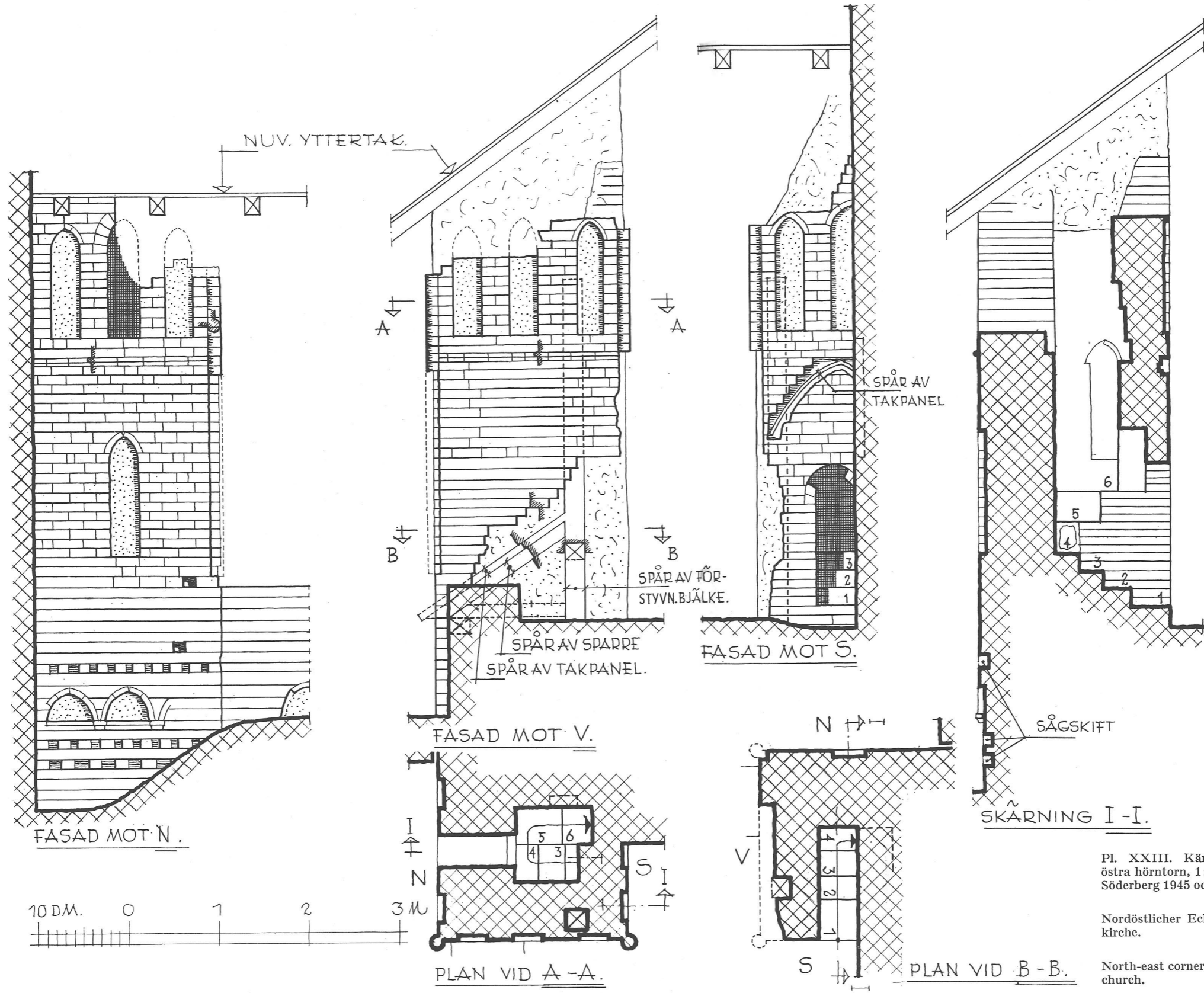
North high wall of nave in original church, eastern half.

Pl. XXII. Kärnkirkans sydöstra hörntorn
1:50. Uppm. John Söderberg 1945 och
1963.

Südöstlicher Eckturm der Kernkirche.

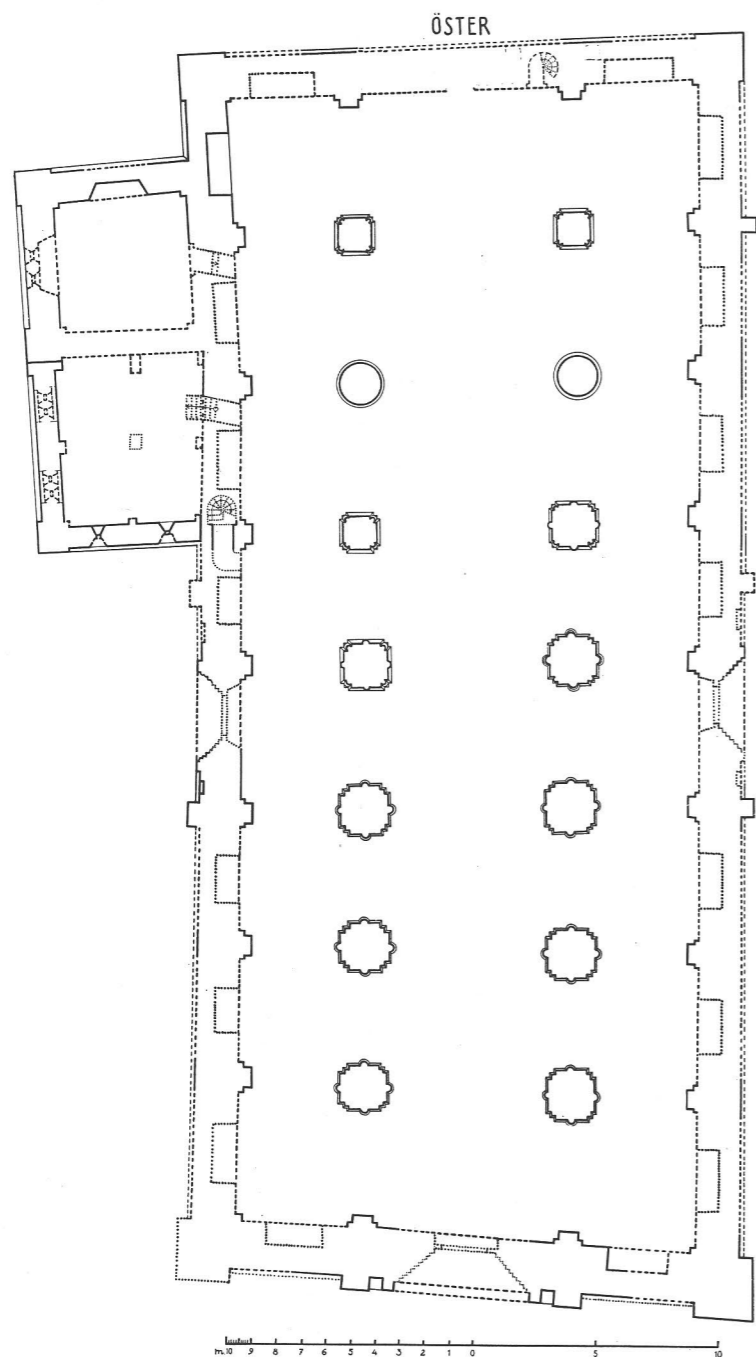
South-east corner tower of original
church.

Pl. XXIII. Kärnkirkans nord-östra hörntorn, 1:50. Uppm. John Söderberg 1945 och 1963.

Nordöstlicher Eckturm der Kernkirche.

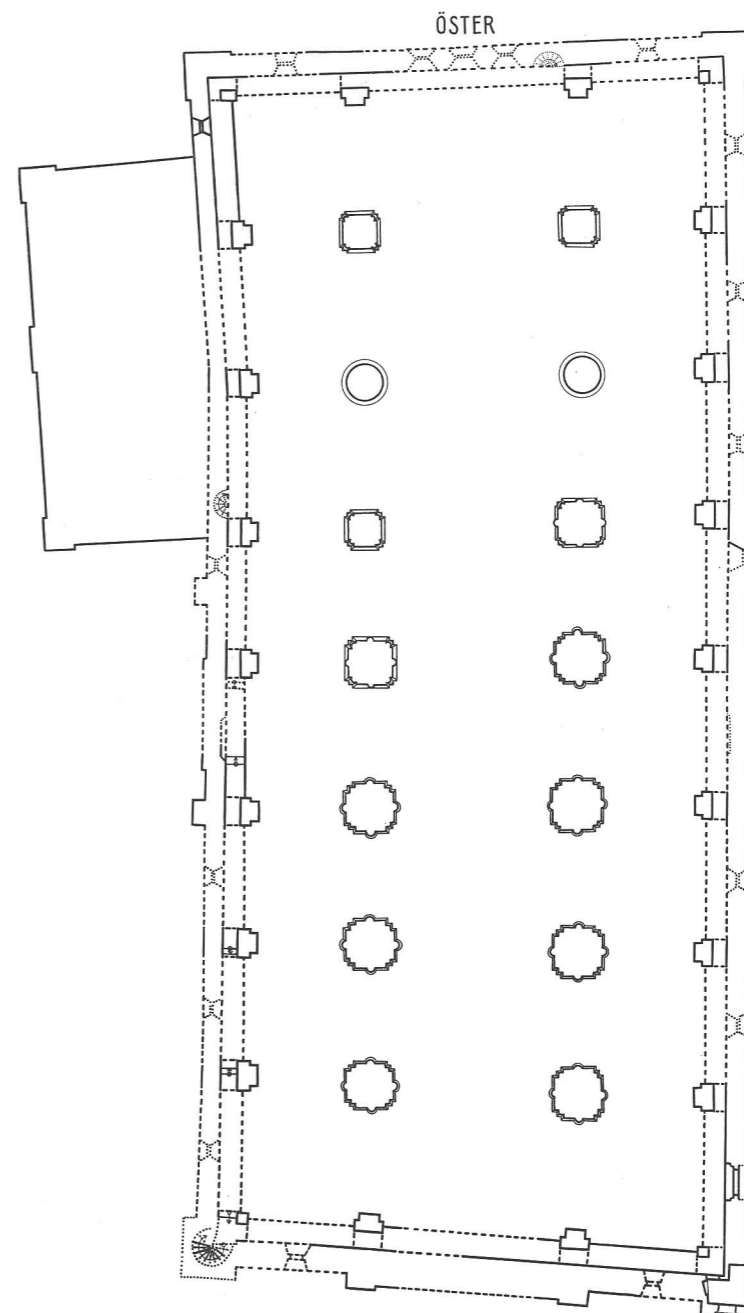
North-east corner tower of original church.

Rekonstruierter Grundriss der Kernkirche (ca. 1 m oberhalb des Fussbodens).

Pl. XXIV A. Kärnkirkans plan ca 1 m. över golv, 1:300. Rekonstruktion av E. Bohrn 1944.

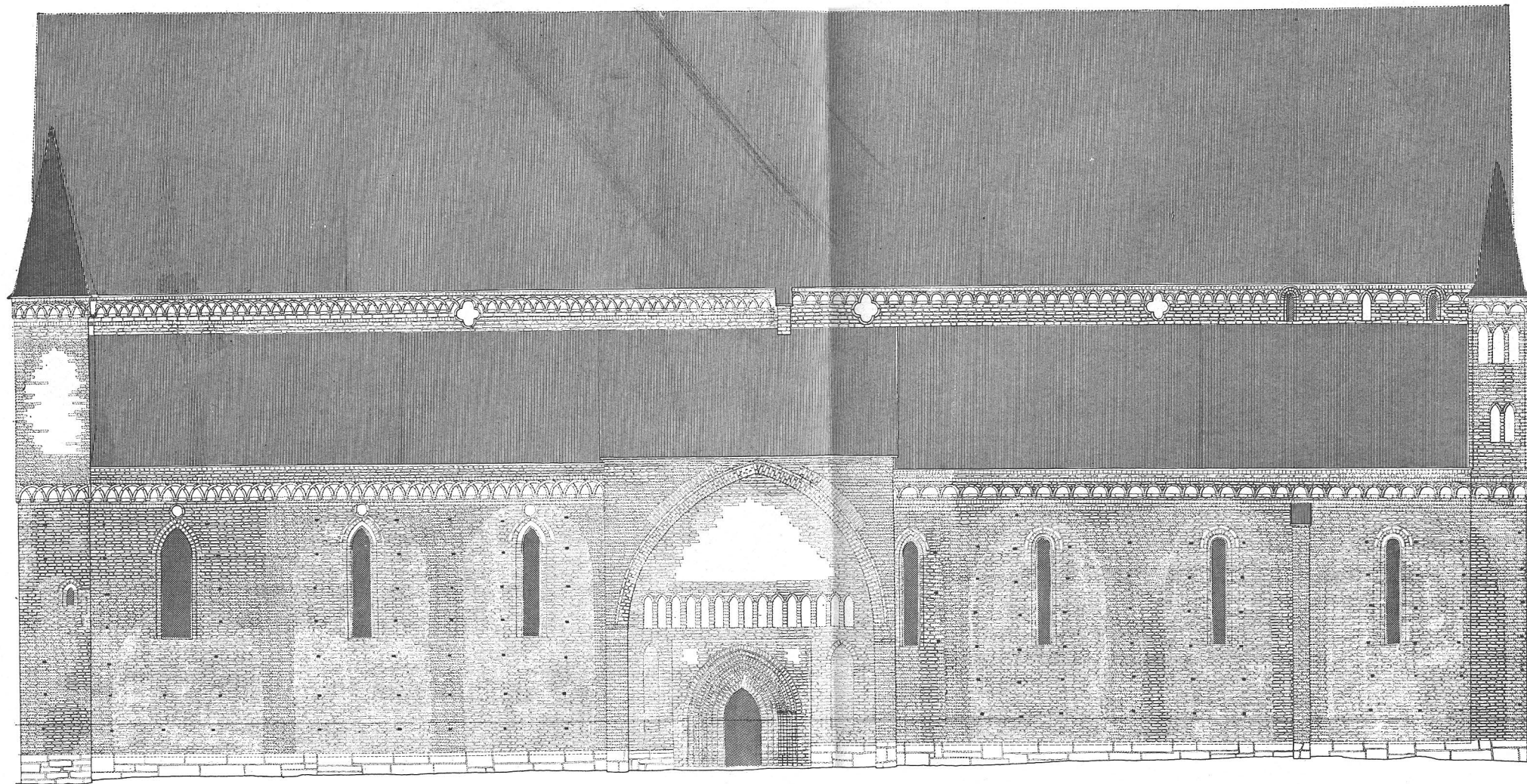
Plan of original church ca. 1 m above floor. Reconstruction.

Rekonstruierter Grundriss der Kernkirche oberhalb des Laufganges.

Pl. XXIV B. Kärnkirkans plan ovan löpgången, 1:300. Rekonstruktion av E. Bohrn 1944.

Plan of original church above the wall passage. Reconstruction.

0 1 2 3 4 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 m.

Rekonstruierte Südfassade der Kernkirche.

Pl. XXV Kärnkirkans fasad mot söder, 1:200. Rekonstruktion av E. Bohrn 1944.

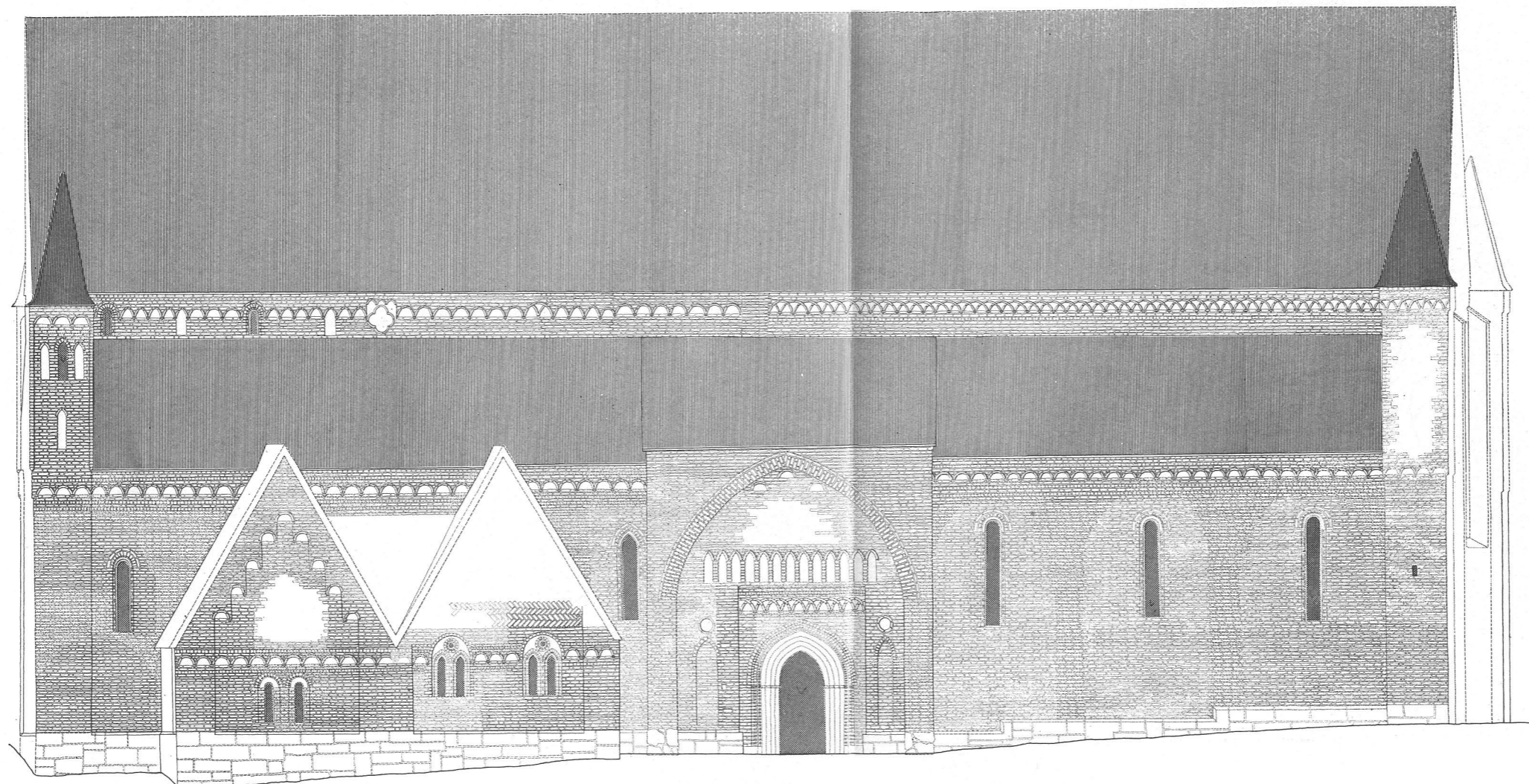
Reconstruction of south front of original church.

Rekonstruierte Westfassade
der Kernkirche.

Pl. XXVI. Kärnkirkans fasad
mot väster, 1:200. Rekon-
struktion av E. Bohrn 1944.

Reconstruction of west front
of original church.

dm. 10 5 0 1 2 3 4 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 m.

Rekonstruierte Nordfassade der Kernkirche.

Pl. XXVII. Kärnkirkans fasad mot norr, 1:200. Rekonstruktion av E. Bohrn 1944.

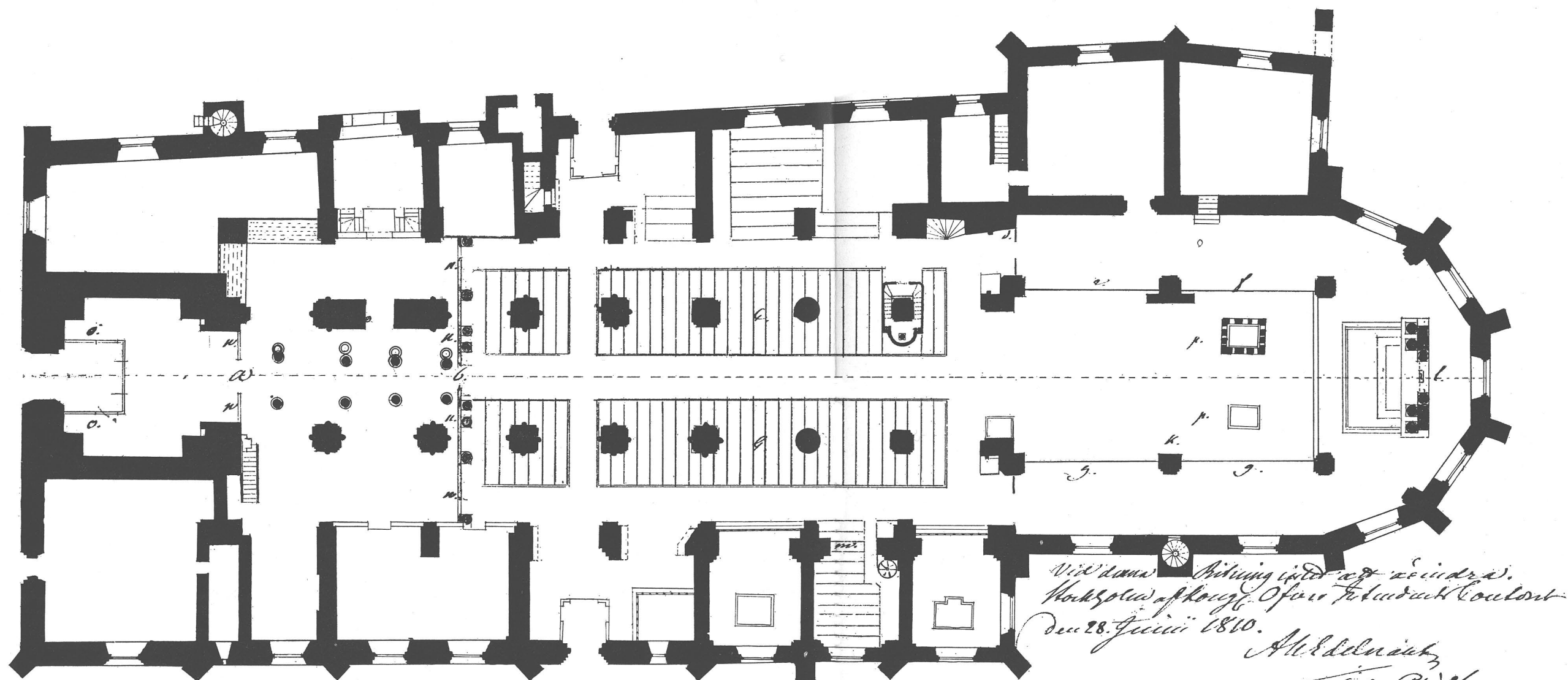
Reconstruction of west front of original church.

Rekonstruierte Ostfassade der Kernkirche.

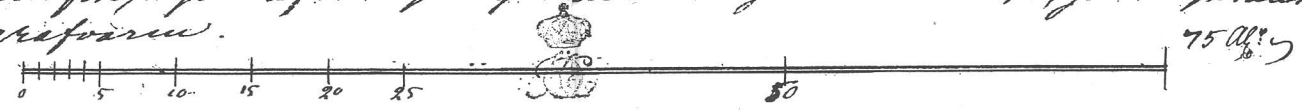
Pl. XXVIII. Kärnkirkans fasad mot öster, 1:200. Rekonstruktion av E. Bohrn 1944.

Reconstruction of east front of original church.

Vid denna ritning inlämnades
 Högskolan af Kongl. Ofv. Tidningskontoret
 den 28. Januari 1810.
 A. H. Mäsbeck
 g. a. Ofv.

a. b. Pundur föräret mitt i lilla bytet; c. förändringen af de nya Bänkrummen; d, e, f, g, h, i. Kränk i Ågor, k, Pelaren där den nya folksällningens för kyrkans Högskola skall uppställas; l, nya Altars Ryggstaden; m. nya Diakons läkaren; n, den förflagna afstämningens invid Orselläktaren; o, gamla Kränk vid Hora dörrar; p. loft över frän gräfvarn.

Ritad af H. Mäsbeck.

Entwurf zur Änderung der Inneren Ausstattung der Kirche, 1810. Grundriss.

Pl. XXIX. Plan till ändrad inredning av domkyrkan, 1:300. Förslagsritning av konduktören H. Mäsbeck 1810. BST.

Plan of alterations of furnishing of the cathedral, 1810.

SVERIGES KYRKOR

KONSTHISTORISKT INVENTARIUM

*På uppdrag av Kgl Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien
utgivet av Sigurd Curman och Armin Tuulse*

Arbetet avser att giva i enhetlig form utförda, rikt illustrerade vetenskapliga beskrivningar över Sveriges kyrkliga konst- och kulturminnen, sådana dessa bevarats i våra kyrkobyggnader och deras inventarier. Dessa landets rikaste konst- och kulturhistoriska skattkammare äro ännu alltför litet kända. Verket SVERIGES KYRKOR vill i lättillgänglig form göra dessa skatter bekanta för allmänheten, som i denna publikation skall finna ett underbart rikt, intressant och mångsidigt material framlagt i vetenskapligt vederhäftiga beskrivningar och i ett rikt och vackert avbildningsmaterial.

SVERIGES KYRKOR

utgives och försäljes häftesvis och kan erhållas i bokhandeln
eller direkt från

GENERALSTABENS LITOGRAFISKA ANSTALTS FÖRLAG

VASAGATAN 16 • STOCKHOLM 1

Tel. lokalsamtal 22 95 00, rikssamtal 22 95 40

Pris 50: —
(inkl. planschband)